

Гъэтхапэм и 23-р — гидрометеорологие къулыкъум илофышлэхэм я Маф

Гидрометеорологие къулыкъум илофышлэхэм лъыгтэныгъэ зыфэтшыхэрэр!

Шъуисэнэхъат епхыгъэ мэфэклым фэиш гүфэбэныгъэ хэлъу тышгүфэгүиш! «Шыгъэныгъэмр» мылкүмр къулымгъэныгъэ нае чыопсым изытет тылгъыплъэн фæ» зыфиорэ девизыр илэу мы илъэсым а мафэр хагъууныфыкы.

Непэ пшгъэрлэхуэ ишъуилэхэм ягъэцкIэнкIэ Иофэу зышгъуахуэрэм мэхъанэшхо илэу цыт. Шыфхэм яцынэгъончъагъэкIэ, экономикэм илъэныкыохэм тэрэу Иоф ашлэнымкIэ зызрар къэкIорэ ошIэ-дэмышлагъэ зыхэлъ тхъамыкIагъохуэ чыопсым ыпкь къыкIыхэрэм илъэс къэс ахэхъо. Тыхэгъэгу зыпкыитыныгъэ нэша-нэ илэу хэхъоныгъэ ышлыным нае гидрометеорологие лъыплъэным мэхъанэшхо илэу цыт.

1926-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу къэралыгъо гидрометеорологие лъыплъэнэу Адыгеим цызэхъагъэр илъэс 14-кIэ узкIэIэбжэм, тыкъэзыуцухуэрэ дунаим имониторингIэ Гүпчэм хагъэхъагъ, мафэ къэс республикэм цыпсэрэ цыфхэм ащ ишгъагъэ зэржыкIэрэм нэфэишхъафэу, чыопсым къызидихын ылъэкIыцт цынагъохэм ащыхуэмэгъэнхэм иамал къеты, тиреспубликэ исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъи ифэмэбжымэшгъу тырехъэ.

Ныбджэгъу лъапIэхэр! Мы мафэм къатIо тшIоигъу мэхъанэшхо зилэ Иофэу жгъуэгъагъэрэм нае тызэрэишгүфэзэр. Псауныгъэ пытэ ишъуилэнэу, гушхуагъэ ишгүхэлъынэу, ишъунасытшIоу илъэсыбэ къэжгъуэгъишIэнэу, Адыгэ Республикэмрэ здытигъэ Хэгъэгуишхоу Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхэлъ Иофэу жгъуэгъагъэрэм гъэхъагъэхэр цышгъуишIынхуэ ишгүфэтIо!

Адыгэ Республикэм и Лышхъхуэ
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматгъу Владимир НАРОЖНЫЙ

Гъэтхапэм и 25-р — культурэм илофышIэ и Маф

Культурэм илофышIэхуэ лъыгтэныгъэ зыфэтшыхэрэр!

Шъуисэнэхъат епхыгъэ мэфэклым — культурэм илофышIэ и Мафэ фэиш тышгүфэгүиш!

ЛъышIэгъу пчъагъэхэм къакоцI культурэ кIэнэу аугъо-игъэр фэсакыгъэзэ къытфэзыгъэгъунэхэрэм, дэхагъэр къытфэзыгъуэхуэмэхэрэм непэ ящитхуэ тIо.

Обществэмрэ къэралыгъомрэ ящыгъэныгъэкIэ культурэм мэхъанэу илэм уасэ фэишгъуау. Культурэр гушхъэлэжыгъэ баеу, лъэужхэм опытэу ялэр зэрэзлыгъэIэ-сырэ амалэу зэрэхуэрэм имызакъоу, къэралыгъом хэхъоныгъэ зыгъэишIырэ лъэпсэ пытэуи цыт.

Культурэм илофышIэхэм къэралыгъо мэхъанэ зилэ пшгъэрлэхуишхо агъэцкIэ, джары культурэм илэныгъу егъэгъотыгъэныр Адыгеим цытхыращырэ къэралыгъо политикэм изы лъэныкыо шхъаIэу зыкIыщытыр.

ШъуишIэныгъэ, ишъуизэчый, ишъуишIэнэIэсэныгъэ тиреспубликэ икультурэ кIэн бай икъэухуэмэн, искусствэм илъэпкэ истэуми хэхъоныгъэ ягъэишIэныгъэм, зэрэфэжгъуэгъэIорыишIэцтым, Адыгеимрэ ти Хэгъэгуишхоу Урысыемрэ нахэ фэишIэгъэ хъунхэм нае ныбжыкIэ чанхэм яплун тапэкIи ишъуэрэдэлэжыгъэцтым тицыхъэ телъ!

Насып, псауныгъэ пытэ, шыгъэкIэ-псэукIэ дэгъу ишъуи-Iэнэу, творческэ гъэхъэгъагъэхэр ишъуишIэнэу ишгүфэтIо!

Адыгэ Республикэм и Лышхъхуэ
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматгъу Владимир НАРОЖНЫЙ

Адыгэ Республикэм и Лышхъхуэу ТхъакIушцынэ Аслъан мэфэклым нае культурэм илофышIэхэм къафэгүшгъагъ. Ащ зэрэхигъэунэ-фыкыгъэу, Адыгеим культурэмкIэ илофышIэхэр сыд фэдэ хэгъэгу цыIагъэхэм, цытхуэр тиреспубликэ къыфахы. Дунэ культурэм тиартистхэр цызэлъашIэх.

ТхъакIушцынэ Аслъан Адыгеим ищытхуэцIэхэр зыфагъэшгошагъэхэм гушIэ фабэхэр афиуагъ. Лъэпкэ театрэу Цей Ибрахимэ ыцIэкIэ шыгъым иартистэу Акумыж Нурбий «Адыгэ Республикэм инарознэ артист» зыфиорэ цIэ

Адыгеим цытхуэр къыфахы

Урысые Федерацием культурэмкIэ илофышIэхэм я Мафэ фэгъэхыгъэ зэхэхъэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние тыгъуасэ шыкIуагъ. Адыгеим илэшхъэтетхэр, культурэм шылажъэхэрэр ащ къырагъэблэгъагъэх.

лъапIэр зэрэфаусыгъэр къэзыушы-хъатыр тхытыр ритыжыгъ. Адыгеим изаслуженнэ артист хуэгъэхэм афэгүшгъагъэх.

Адыгеим и Парламент и Тхъаматгъу Владимир Нарожнэр, АР-м культурэмкIэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Нафиса Васильевар зэхэхэм къыщыгушIагъэх, цытхуэ тхытхуэр культурэм илофышIэхэм аритыжыгъэх.

МэфэкI концертм хэлэжыагъэх тиансамблэ цIэрылоу «Ислъамыер», бэмышIэу зэхашэгъэ купэу «Ошгъутенэр», Урысыем изаслуженнэ артистгъу Бэгъ Сэид, Адыгеим инарознэ артисткэу Кушъэ-къо Симэ, кIэлэцIыкIу ансамблэхэр, нэмыкIэхэр.

ЕМТИЛЬ Нурбий.
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхуэ и Указ

ЩытхуэцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист» зыфиорэр афэгъэшгошэгъэным ехылагъ

Журналистикэм ихэхъоныгъэ ялахэ зэрэхашIы-хъагъэм ыкIи республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэр» къызыдэкIырэр илъэс 90-рэ зэрэхуэгъэм япхыгъэу щытхуэцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист» зыфиорэр афэгъэшгошэгъэнэу:

Дэргэ Тимур Исмахилэ ыкъом — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция» иредактор шхъаIэ;

МэщIэкъо Саидэ Анзаур ыпхуэм — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция» иредактор шхъаIэ иапэрэ гуадзэ;

Мамырыкъо Нуриет Даутэ ыпхуэм — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция» культурэмрэ литературэмрэкIэ иотдел иредактор;

Шъаукъо Аслъангуаш Хъалимэ ыпхуэм — Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Республикэ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция» икорреспондент.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхуэ
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
гъэтхапэм и 22-рэ, 2013-рэ илъэс
N 32

Зэзэгъыныгъэм зэдыкIэтхагъэх

Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ зэблэгъэ-ныгъэ-зэкъошныгъэ зэрэзэдэряIэщтым къыдихэлъытагъэу шъолъыритIумэ гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ яминистерствэхэр гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ яздэлэжыныгъэ зызэрэрагъэушгъомбгъушгъым ехылIэгъэ ведомствэ Зэзэгъыныгъэм кIэтхагъэх. Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэу Хъуажэ Аминэтрэ Краснодар краим гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэу Наталья Наумовамрэ ары мы зэзэгъыныгъэм кIэтхэжыгъэхэр.

Иофыгъо заулэхэмкIэ — гъэсэныгъэм хэхъоныгъэ егъэшIыгъэным нае шIэныгъэ-практическэ конференцихэр, семинархэр зэдызэхэщIэгъэнхэмкIэ; сенау-

цыгъэ зыхэлъ ныбжыкIэхэр къыхэгъэщыгъэнхэм нае зэнэкъокъухэр, олимпиадэхэр ыкIи нэмыкI Иофтхъаб-зэхэр зэхэщэгъэнхэмкIэ; гъэсэныгъэм ылъэныкыо Иоф цызышIэщтхэр гъэхъазырыгъэнхэмкIэ, ахэм ялэпэ-Iэсэныгъэ зыкыгъэIэтыгъэнымкIэ лъэныкыуиIури зэдэлэжыщтых. Ащ нэмыкIэу гъэсэныгъэ азыгъэгъотырэ хуушхъафыкыгъэ (коррекционнэ) учреждени-ехэм ачIэсшгъэхэм яштэнкIэ, апышэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ къэралыгъо учрежде-ниехэм бюджет чыплэхэр къащыфыхэгъэкIыгъэ-нымкIэ зэпхыныгъэ зэдыряIэнэу рахъухъэ.

Адыгэ Республикэм
и Лышхъхуэ ипресс-къулыкъу

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иятIокIэ-нэрэ тфырэ зэхэсыгъо 2013-рэ илъэсым гъэтхакIэм и 27-м щы-Iэшт.

Зэхэсыгъом зыщакIэплъэшт-хэм ахагъэхьагъэх мыщ фэдэ Iофыгъохэр: законопроектхэу «Адыгэ Республикэм и законхэу «Адыгэ Республикэм и Конституционнэ Хыкум ехылаагъ», «УрыпсэунымIэ ахъщэ анахь макIэр Адыгэ Республикэм щы-гъэнфэгъэным ехылаагъ» зы-фиIохэрэм зэхокIыныгъэ афэ-шыгъэным фэгъэхьыгъэм» ятIо-нэрэу ахэплъэгъэныр; законо-проектхэу «2013-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм икIэралыгъо мылкъу приватизацие зэра-шIышт программэм ехылаагъ», «Муниципальнэ къулыкIуымIэ стажыр къызэралыгъыгъэ ыкIи нэмыкI лъэхъанхэу Iоф зашIа-гъэхэр ащ зэрэхалыгъэрэ шIы-кIэм ехылаагъ», «Адыгэ Рес-публикэм и законхэу «2013-рэ илъэсымIэ ыкIи 2014-рэ, 2015-рэ илъэсхэм ячэзыу палъэкIэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюд-жет ехылаагъ», «Муниципаль-нэ гъэпсыкIэ зилэ «Красногвар-дейскэ районыр» ащ игъунап-

къэхэмрэ гъэнфэгъэныхэм яхы-лаагъ», «Муниципальнэ гъэпсы-кIэ зилэ «Красногвардейскэ рай-оным» муниципальнэ районым и-статус фэгъэшIошIэгъэным, ащ хэхъэшт муниципальнэ образова-ниехэр зэхэцэгъэныхэм ыкIи ахэм ягъунапкъэхэр гъэнфэгъэныхэм яхылаагъ», «Адыгэ Республи-кэм и УплъэкIу-лътэкIо пала-тэ ехылаагъ», «Физическэ куль-турэмрэ спортымрэ яхылаагъ», «Адыгэ Республикэм и муницип-альнэ къулыкIу иIэнатIэхэм яреестр ехылаагъ», «Гъэсэны-гъэм ехылаагъ», «Зыныбжы икIуыгъэ нэбгырэ заулым анаIэ атегъэтыгъэным ехылаагъ», «Културэ кIэнхэм (тарихымырэ културэмрэ ясаугъэтхэм) яхы-лаагъ» зыфиIохэрэм зэхокIы-ныгъэхэр афэшыгъэныхэм афэ-гъэхьыгъэхэм» апэрэу ахэплъэ-гъэныр ыкIи нэмыкI Iофыгъохэр.

Жуковскэм нурам тет унэу N 22-м зэхэсыгъохэр зыщызэ-хашэрэ Залышхоу хэтым сыхъа-тыр 11.00-м ащ иIофшIэн щы-ригъэжыгъэшт.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и ТхьаматIу Владимир НАРОЖНЫЙ

АДЫГЭ ПОЭЗИЕМ И ФЕСТИВАЛЬ

Ныдэльфыбзэм ипсы къэргъо макъ

ГъэтхакIэм и 21-р — дунэ поэзием и Маф. Ар къыда-лътIэттэ, мы мафэм Адыгэ рес-публикэ кIэлэцIыкIу тхылъеджа-плэм Адыгейм ит муниципальнэ тхылъеджаплэхэр игъусэу адыгэ поэзием иреспубликэ фестиваль зэхашагъ. «Ручей хрустальный языка родного» ащ зэреджагъэ-хэр. МэфэкIыр зыфэгъэхьыгъа-гъэр адыгэ усаклоу, тхаклоу, дра-матургэу Къуекъо Налбый ары. Илъэсыбэм къаIоцI Налбый библиотекэм зэпхыныгъэ дыри-лаагъ, Iоф дишлаагъ, бэрэ кIэлэ-еджаIохэм ашыIукIэштыгъ.

ШъхьэкIэфэ-лътэныгъэ ин зыфашIыр усаклом ишIэжы агъэ-лпаIу еджэкIо цIыкIухэм Къуе-къо Налбый итворчествэ зэра-лътэкIу зышагъэгъуазэ, ибаигъэ къызэIуахы. КIэлэеджаIохэр Къуекъом иусэхэу ежы агукIэ анахь аштэхэрэм мэфэкIым къы-щаджагъэх, ипсесэ пычыгъохэр къагъэлъэгъуагъэх. Налбый иусэ макъэ ежы-ежырэу кIэдэлукIы-хэзэ, адыгабзэм имэкъэмэ гохыи, цIыфыгум идэхакIи зэрэшлагъор агъэунафыгъ.

Фестивалым хэлэжыагъэх

ублэлIэ классхэм ыкIи апшгъэ-рэ классхэм ащеджэхэрэр. Мэ-фэкIым шылаагъэх Тэхьутэмы-къое районымкIэ къуаджэу Шы-нджые кыкIыгъэу Нэхэе Султан, къуаджэу ХьэлъэкъуакIэ Шу-мэн Русыет, Красногвардейскэ районымкIэ ТхьазэлI Алыи, Шэу-джэн районымкIэ Дэхэе Сусанэ, МыекъуапэкIэ ХыдзэлI Каринэ, Олеся Дзикунская, Джеджэ районымкIэ Шъаукъо Айдымыр, Теуцожь районымкIэ (Пэнэжы-къуай) Нэхэе Адэлбый, Мые-къопэ районымкIэ Анжелика Ку-лаковар, КошхьаблэкIэ Мадина Амиасаалиевар.

Гу зылыозыгъатэрэр фести-валым адыгэ еджаIохэм ямыза-къоу, нэмыкI лъэпкъхэм ащыщ кIэлэцIыкIухэр зэрэхэлэжыагъэ-хэр ары. Шыпкъэ, усэхэм къа-джэхэ зэхъуми, зыкъэшIын-къэгъэлъэгъонхэр кIо зэхъуми адыгэ кIэлэеджаIохэр IупкIэ къеджэнымкIи, къызаджэу, къа-шIырэм имэхъани нахь къыплъа-гъэIсэу гъэпсыгъагъэх.

Тимылъэпкъэгъу еджаIохэм къалорэр аукъодыеу, бзэр зэрэ-пшIэзи, къыбгурыIорэп, ауми,

Iофы зырагъэшIэу фестивалым хэлэжыагъэхэшь, ар хэтэгъэ-унфыкIы.

Къуекъо Налбый иусэхэу «Сят», «Сиadyгабз», нэмыкIхэми еджаIохэр агу къадеIэу къызэ-ряджагъэхэм, гушыIэ кIэкI фа-бэхэр усаклом ехылаагъэу къы-зэрэралотыкIыгъэхэм, «Тятэжы-хэм яорэдхэр» зыфиIорэ пьесэм ипычыгъо шъуашэхэр ашыгъэу къызэралыгъэм уегъэразэ.

Къуекъо Налбый ышIэкIэ зэ-хашэгъэ поэзием ифестиваль къырагъэблэгъагъэх ишъхьэгъу-сэу Къуекъо Жаннэрэ ышыпхъоу Марыстрэ.

МэфэкI Iофшъабызэм хэлэ-жыагъ Адыгэ Республикэм куль-турэмкIэ и Министерствэ иотдел ипашэу Лиана Баяновар.

Республикэ кIэлэцIыкIу тхылъ-еджаплэм иIофышIэхэми, зэкIэ мэфэкIым хэлэжыгъэ пстэуми адыгэ поэзием ифестивалэу ады-габзэм ипсы къэргъо чъэ макъэ зэфдэкIэ зыхэлукIу гъэпсыгъа-гъэм осэшIу фашIыгъ. Щэч хэ-лэп, адыгабзэр щыл, мэлэу, ышэ-кIэ лъэкIуатэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

• КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр • КъэбарыкIэхэр •

Премьер-министрэм цIыфхэр ыгъэрэзагъэх

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпIыл Муратэ гъэтхакIэм и 20-м Теуцожь районым шылаагъ. Къоджэдэсхэм ащыщхэм ягумэкIыгъохэр зэригъэшIагъэх, IэпыIэгъу афэхъун зэрилъэкIыштыр къариIуагъ. ЗэдэгущыIэ-гъум хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм и Парламент идепутатэу Хьабэху Юрэ, Теуцожь районым иадмини-страцие ипашэу Хьачма-мыкъо Азэмат, районым инароднэ депутатхэм я Со-вет итхьаматэу Пчыхъа-лыкIо Аюбэ, районым иIофшIапIэхэм ащыщхэм япашэхэр.

Премьер-министрэм апэу зыкъыфэзыгъэзагъэр Нэ-шъукъуае щыщ бзылгы-гъэ хэIкIотагъэу КIыкI Ами-нэт. Ар зыфэягъэр непэ къызынэсыгъэм иунэ газыр къешэллагъэныш, ащкIэ IэпыIэгъу къыфэхъунхэу ары. КъумпIыл Мурат бзы-лгыгъэм илэIу мы чIы-плэм шыфигъэцэкIагъ, Iоф-шIэнхэр зэшIозыхыштхэм шъхьадж ышIэщтыр фи-гъэнфэгъэ.

ДжэджэхьаблэкIэ Iоф-шIэным иветеранэу Лъащэ-къо Рэмэзанэ зыгъэгумэ-кIыштыгъэр икырылфхэу унэгъо шъхьаф хъуэгъэхэу

(зыр Адыгэкъалэ, адрэр Мыекъуапэ ащэпсэух) кIэ-лэцIыкIу зырыз-тIурытIу зилэхэм ежъхэм яунэе пэ-упIэ унэхэр зэрямыIэхэр ары. Мы Iофыри рэзэныгъэ хэлэу зэхэфыгъэ хъугъэ. Мыекъуапэ шыпсэурэ Ада-мэ унэгъо ныбжьыкIэхэм псэупIэ ягъэгъотыгъэным и Программэ хагъэуононыш, унэ зэришэфышт ахъщэ къыфатIупшышт.

Къат Ахьмэдрэ СтIашъу Шамсудинэрэ Гъобэкъуае кыкIыгъагъэх. Зыгъэгумэ-кIыштыгъэхэр цIыфхэм чIыгу Iахьхэр аратыхэ зэ-хъум ежъхэр зэрахамыгъэ-фагъэхэр ары. АраIуагъ ахэм ащ зи хэшIыхьажыи зэрэмылэкIыштыр. Рай-оным чIыгу фондэу иIэм къыхахыныш, бэджэн-дэу атефэрэ чIыгу Iахьхэр илъэс 49-рэ ипалъэу ара-тын зэралъэкIыштыр агура-гъэлаагъ.

НэхэрэзыекIэ МэшлIэ-къо Абуи, поселкэу Крас-ненскэм кыкIыгъэхэ нэб-гырэ зытфыхыри Iофыгъоу зыгъэгумэкIыштыгъэхэр зэгурыIоныгъэрэ ззэгъы-ныгъэрэ хэлэхэу зэхафыгъ.

А мэфэ дэдэм Адыгэ Республикэм и Премьер-

министрэу КъумпIыл Му-ратэ Адыгэкъали цIыфхэм щалукIагъ, ялэIухэр зэри-гъэшIагъэх, ахэми Iэпы-Iэгъу зэрафэхъуштыр ари-Iуагъ. Мы зэлукIэгъум хэ-лэжыагъэх къалэм имэрэу Хьатэгъу Налбыйрэ Теу-цожь районым ипашэу Хьачмамыкъо Азэматрэ.

Бзылгыгъэ купэу Пре-мьер-министрэм дэжы къэ-кIуагъэхэм гумэкIыгъоу къырахылаагъэр феде-ральнэ гъогушхоу М-4 «Дон» зыфиIорэм бэдзры-кIэ тэрэ Iушыхьэгъэныр ары. Сыда плэм зымы-щэщтыгъэхэ чIыплэм Iут-хэр зэкIэ къыIуагъэкIых.

ЯтIонэрэ Iофыгъоу цIыф-хэр зыгъэгумэкIыхэрэр да-чэхэм адэжы автомаши-нэмкIэ къыщыбгъэзэжыи плэкIынуу зэрэщымытыр, ащ фэшI километритIу пIкIуныш, Лъэустэнхьаблэ унэсыныш, къэбгъэзэн зэ-рэфар ары. А Iофыгъохэр кIыхьэ-лыхьэ амышIэу зэ-шIуахынхэу, цIыфхэм ягу-мэкIхэр игъом афагъэцэ-кIэнхэу КъумпIыл Муратэ ариIуагъ Хьатэгъу Налбый-рэ Хьачмамыкъо Азэматрэ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Сурэтыр зэлукIэгъум къыщытырахыгъ.

ИЩЭ Мухьамэд: «Президентым игъоу ыльэгъухэрэм хэдзакIохэм цыхьэ зыфашIырэ депутатхэм яамалхэм ахагъэхъошт»

Урысыем и Президентэу Владимир Путиным Урысыем и Къэралыгъо Думэ идепутатхэм яхэдзын ехылаагъэ хэбзэ-гъэуцугъэм ипроект Къэралыгъо Думэм гъэтхакIэм иублэгъу къащыхилъхьагъ. Апэрэ мафэхэм къашегъэжыагъэу Влади-мир Путиным ипроект игъэкIотыгъэу пар-ламентариехэр, политикэ партиехэмрэ общественнэ движенеихэмрэ яштабхэр атегушыIэх.

Законопроектым къызэрэшIдэлъыта-гъэмкIэ, Къэралыгъо Думэм идепутат-хэм азыныкъо зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэмкIэ, адрэ азыныкъор хэдзакIохэм амакъэхэу кандидатхэм яфедеральнэ спискэхэм афатыгъэхэм адиштэу феде-ральнэ хэдзыплэ койхэмкIэ хэдзыштых. Ащ пае илъэсипшI палъэм телъытагъэу хэгъэгум зы мандат зилэ хэдзыплэ кой 225-рэ кой хэдзыплэ комиссиехэмрэ щы-зэхашэщтых.

Бюллетенышхохэм яIофыгъуи зэшIо-хыгъэ хъушт — кандидатхэм яфедераль-нэ спискэ 20-м ехъу, зы мандат зилэ коим-кIэ — кандидат 30-м ехъу затыхьэкIэ, брошюрэ теллъэ иIэу бюллетеньхэр агъэ-хьазырын алъэкIышты.

Хэдзынхэм ялэхъан голосованиер зыщыIорэ унэхэм зэралыплъэхэрэ къыгъэхэр ачIагъэуононыхэ, Интернетыр къызыфагъэфедэн, Урысые Федерацием итыдэрэ чIыплэ голосованиер зэрэщы-зэхашэрэм ыкIи хэдзакIохэм мэкъэ пчъа-гъэу атыгъэр къызэралыгъэжырым лыпл-лэнэхэ алъэкIышты.

— Президентым къахилъхьэгъэ про-ектым щыхэгъэунафыкIыгъ хэдзакIохэм апашъхьэ кандидатхэм занкIэу пшъэдэ-кIыжы шахьыным мэхъанэшхо зэриIэр, — къыIуагъ партиеу «Единэ Россияем» ирегион къутамэ исекретарэу, Адыгэ Рес-публикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу Ищэ Мухьамэд. — ХэдзакIохэм цыхьэ зыфашIыр депутат-хэр хабзэм икIулыкIухэм аIугъэхьэгъэн-хэмкIэ амалэу яIэхэм мы проектым къа-хэгъахэу. Урысыем ипарламентаризмэ-

рэ демократиерэ язегъэушъомбгъун зэ-рэфэлорышIэщтым епхыгъэу ащ игъоу ыльэгъугъэхэм адетэгъаштэ.

Партиеу «Единэ Россияем» ирегион къутамэ исекретарэу къызэриIуагъэмкIэ, зигугъу къэтшIыгъэ партием 2005-рэ илъэсым игъоу ыльэгъугъагъ Къэра-лыгъо Думэм идепутатхэм яхэдзынкIэ пропорциональнэ системэм техьэгъэнэу. Сыда плэм ащ политикэ партиехэр хэ-хъоныгъэ ашыным кIигъэгущIуштыгъа-гъэ, ахэр нахь пыгъэ ыкIи нахь ин хъун-хэм афэлорышIэщтыгъэ. Джыдэдэм а пшъэрылпыр зэшIуахыгъах: политикэ кIочIэ инхэр Урысыем иIэ хъугъэ, джы къэралыгъо гъэпсынымкIэ анахь пшъэ-рылпыр шъхьалэхэр — шъолыгъэхэм политик чанхэр къащынэфэнхэмкIэ амалхэр зэхэ-щэгъэнхэр, политикэ зэнэкъокIуым тапэки хэжыныгъэ егъэшIыгъэныр, хэдзакIохэм апашъхьэ депутатхэм занкIэу пшъэдэ-кIыжы шахьыным тегъэпсыхьэгъэ амалхэр зехьэгъэнхэр ары.

— Шъолыгър заулым яхэдзэкIуабэмэ Къэралыгъо Думэм яфедэхэр къыщыз-гъэгъунэрэ депутатхэр ашIэхэрэп. Пар-тиеу «Единэ Россияем» зэрилъыгъэрэмкIэ, парламентариехэмрэ хэдзакIохэмрэ язэп-хыныгъэ нахь гъэпыгъэгъэн фае. Зы мандат зилэ хэдзыплэ койхэмкIэ депутатхэр зэ-рэхэдзыштыр ащкIэ амалышIоу хъушты, — къыIуагъ Ищэ Мухьамэд.

ГумэкIыгъохэм атегушыIагъэх

ЛэжъапIэм итын, ИофшIэным ылъэныкъокIэ щыIэ фитыныгъэхэр мыкьогъэнхэм, хъакъулахъхэм ыкли аугъоихэрэмкIэ хэбзэгъуцугъэр гъэцэ-кIагъэ зэрэхъурэм хэлгъэрэ республикэ межведомственнэ комиссием изэхэ-сыгъо мы мафэхэм щыIагъ. Ащ ИофшIэны зэрищагъ АР-м ивице-премьеру Алексей Петрусенкэм.

ИофшIапIэ языгъэгъотхэрэм цыфхэм лэжъапIэр арамьтэу къызэрэхэклирэм епхыгъэ гумэкIыгъохэм афгъэхыгъагъ апэрэ Иофыгъоу зытегушыIагъэхэр. Ащ епхыгъэу къэгъушыIагъ АР-м ипрокурату-рэ федеральнэ хэбзэгъуцугъэр зэрагъэца-кIэрэм лъыплгъэрэ отделым ипашэу Ни-колай Дорофеевыр. Ащ къызэрэхыгъэ-гъэмкIэ, фэдэ гумэкIыгъохэр республи-кэм илтых. ГъэрэкIо хъызмэтшIапIип-лымэ укьоныгъэхэр зэрэхъагъэхэу про-куратурэм иIoфышIэхэм агъэунэфыгъ. Игъом цыфхэм арамьтыгъэр сомэ мил-лиони 10 фэдиз.

ИофшIэнымкIэ къэралыгъо инспекци-ем и ГъэорышIапIэ къызэрэтыгъэмкIэ, нахъыбэмкIэ хабзэр зыукъохэрэр бизнес цыкIум пылъ гъэорышIапIэхэр ары. ТхьэмэфитIу хъу кэс ИофшIаком лэ-жэпкIэ Iахь IэкIэхъан фае, ар зэрамыгъэ-

цакIэрэр укьоныгъэ шъхьалэу инспекцием иIoфышIэхэм агъэнэфагъ. Мы лъэны-къомкIэ муниципальнэ чIыпIэхэм ащы-зэхэщэгъэ комиссиехэм яIoфшIэны агъэлъэшын зэрэфаер зэрэугъоигъэхэм зэ-даштагъ.

ИофшIэным ылъэныкъокIэ щыIэ хэб-зэгъуцугъэр IэнатIэ зылыгъ пашэхэм зэраукъорэр гъэунэфыгъэным фэшI хэбзэхуымэкIо ыкли нэмыкI къулыкъу-хэм Иоф зэрэздашIэрэм къытегушыIагъ АР-м хэгъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ и Мини-стерствэ экономикэ щынэгъончъэнымкIэ ыкли коррупцием пэшIуеклогъэнымкIэ и ГъэорышIапIэ ипашэ ипшъэрылхэр зыгъэцэкIэрэ Кубэщыч Мурат. Хабзэр зыукъогъэ нэбгыритфымэ уголовнэ Иоф-хэр гъэрэкIо къазрафызIуахыгъэр ыкли чIыфэу ателыгъэр пашэхэм зэрагъэгъу-жыгъэр ащ къыхыгъэщыгъ.

Нэужым шъолъыр ыкли чIыпIэ бюд-жетхэр гъэпсыгъэнхэмкIэ хъакъулахъхэм мэхъанэу ялэм зыкыгъэгъэлэтыгъэным фэ-гъэзэгъэщт межведомственнэ ИофшIэкIо купым хэтыщтхэр гъэнэфгъэным еп-хыгъэу АР-м ихъакъулахъ къулыкъу иот-дел ипашэу Наталья Овчинниковар къэгъушыIагъ.

(Тикорр.).

Узэрыгушхон лIэужхэр тилэх

2012 — 2013-рэ илъэс еджэгъум зэха-щэгъэ олимпиадэхэм теклоныгъэ къащы-дзыыхыгъэ кIэлэеджакIохэу Мыекъопэ гурыт еджапIэхэм ащеджэхэрэм тыгъуасэ афэгъушIуагъэх. Нэбгырэ 1200-рэ фэдиз олимпиадэхэм ахэлэжъагъ, предмет 23-мкIэ кIэлэеджакIохэм заушэтыгъ. Зэ-фэхъысыжъэу ашIыгъэхэмкIэ нэбгыри 180-м шIэныгъэ дэгъухэр къагъэлъэгъуа-гъэх. Ахэм ащыщэу нэбгырэ 63-мэ пред-мет заулэхэмкIэ теклоныгъэ къыдахыгъ.

ШIэныгъэ дэгъухэр къэзыгъэлъэгъо-гъэ кIэлэеджакIохэм Мыекъопэ къэлэ ад-министрацием ипашэ ипшъэрылхэр зыгъэцэкIэрэ Александр Наролиныр къафэгъушIуагъ.

— Непэрэ зэхыхэм къеклолIагъэхэр дэгъухэм анахь дэгъужхэр арых, — къы-Iуагъ ащ. — Ахэр ушэтын хылыгъэхэм къапхырыкIынхэ алъэклъыгъ, шIэныгъэ куоу алэклъыгъ къагъэлъэгъуагъ. Тызэрыгу-шхон лIэужхэр зэрэтиIэхэм тежджэнджэ-шырэп. IэпIэлэсныгъэу, шIэныгъэу ти-кIэлэеджакIохэм ялэр тэгъэлъапIэ.

НыбжыкIэхэр мыщ фэдэ лъэгъапIэхэм анэсынымкIэ еджапIэхэм япашэхэм,

кIэлэегъаджэхэми, ны-тыхэми яIахышIу зэрэхэлтыр ащ къыхыгъэщыгъ. КIэлэ-еджакIоу теклоныгъэ къыдзыыхыгъэхэм къафэгъушIуагъ, гъэхъагъэу ялэхэм ахагъэхэу зэпытынэу къафэлъэIуагъ.

Нэужым кIэлэеджэкIо пэрытхэм дип-ломхэмрэ шIухъафтыгъэхэмрэ афагъэ-шъошагъэх. ЫпэрапшIэу олимпиади 3 — 5-мэ теклоныгъэ къащыдзыыхыгъэхэр сце-нэм къырагъэблэгъагъэх. Ащ ыуж предме-титIумкIэ къахэщыгъэхэр ыкли зы пред-метымкIэ шIэныгъэ дэгъухэр къэзыгъэлъэ-гъуагъэхэм афэгъушIуагъэх. ЕджэпIэ зэ-фэшъхъафхэм къагъэхъазырыгъэ къэгъэ-лъэгъонхэмкIэ къеклолIагъэхэр агъэчэ-фыгъэх.

ПАТИКЪО Анет.

Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан къытыри-хыгъ.

• Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр • Къэбарыклэхэр •

Шу зышIэрэм шIу ифэшъуаш

Адыгэ чылэ пэпчэ итеплэ зэфэшъхъафы. Зым адырэр хэ-зымыгъэкIокIэрэ нэшэнэ Iэджи ахэлъ яцIыфхэмкIи якъоджэ гъэпсыкIэкли. Цыфы пэпчэ напэ зэриIэу, кIуаджэ пэпчэи иI. Зын къылыфыгъэхэри яшэн-хабзэхэмкIи ягъэпсыкIэхэмкIи зэфэдэхэп. Шэн зэтефэныр IэшIэхэп.

Хъакурынэхъаблэ чылэ нэгъу-фышху, бэрэчэтышхо зыдэлъ чылэ хьалэл. ИжыкIэ кыикIэу «абдзэхэ пхъэцыжъкIэ» зэря-джагъэхэр кыгушыхъатыжъэу Фэрзэ псыхъо гомэ-ламэу Iус.

Хъакурынэхъаблэ бэрэ сыдэ-хъагъ блэгъэ факIоми, ныбджэ-гъуу лъыкIо мыгъэзэщакIоми, къулыкъу Иоф ыуж жыными. Чылэ шIагъоу, цыф гъэсэгъа-бэ къыздэкIыгъэу, ныбджэ-гъубэрэ блэгъабэрэ зыщысIэм сызлгъыкъудыштыгъ.

Хъакурынэхэр, Аульэхэр, Мэ-рэтыкьохэр, Гъышхэр, Сапый-хэр... Бэ мэхъух. Уай-уай азы-гъэIуагъэхэр мы къуаджэм щы-щых. Еджэным е лэжъэным фэ-гъэхыгъэми, зишIуагъэ къы-сэзыгъэкIыгъэ лIыхэр а лIахъо-хэм ащыщых. ЩымыIэжъхэм Тхьэм джэнэт къарет, къакIэ-ныгъэхэр бэгъашIэ ешIых.

Мэрэтыкъо Долэт апэрэ адыгэ профессиональнэ сурэ-тышIышхуагъ. ИIэшIагъэмэ ялэужхэр псэолъабэмэ къате-нагъ. Адыгэ сурэтышI хъарзы-нэщым апэрэу хэуцуагъ. Узэ-рыгушхон цыф IэпIэлсагъ. СишIушхуагъэ, скъош нахъы-жъым ычIыпIэу ушъыикIэ къыспэгъокIыштыгъ. Ишхъэ-гъусэ Шыгъэрыжъыи акъыл чанрэ гъэсэныгъэххорэ зэри-гъэгъусэхэзэ псэугъэ.

Мэрэтыкьохэу Мыхъутарэ-рэ Къасимэрэ цыф гъэсэгъэ-

шхуагъэх. Наукэм яIахышIу хашIыхъагъ сIомэ сыхэкъо-щтгэп. НэфэрыIо гушIэнагъэх.

Мэрэтыкъо Иляс апэрэу сыз-IокIэм, адыгэ хэкум къэзгъэзэ-жыгъагъ, хэкум ОНО-м Иоф ши-шIэщтыгъ. Ныбжым емылгы-тыгъэу синьбджэгъушхуагъ. КыуиIон ышIэщтыгъ, уигъэ-далоштыгъ, ишIуагъэ къысигъэ-кIэу хъугъэ. Ыкъуи ятэ къыши-гъэкIагъэп. Гъогу ягъэшIын Ио-фым итхъамэтагъ, чанэу лэ-жъагъэ.

Мэрэтыкъо лIы хэшыпыкIы-гъэхэм ягугъу къызкIэсшIы-рэри къэсIон. Тиреспубликэ инэпышъ, цыф чъэпхыгъаIоу зэрэмышIэрэ исэп. Машинэ тэ-рээ уисымэ, зы гъунапкъэу Фэдз къышцебгъэжъэнышъ, адрэ гъунапкъэу Пэнэхэс сыхъат заулэклэ унэсыщт. Хъопсагъо чылэ пэпчэ удэхъанкIэ.

Хъакурынэхъаблэу чылэ хъарзынэр тыхэкъу къэзыгъэ-дэхэрэм зэу ащыщ. Бэрэ сикIуа-пIэшъ, дэгъоу сэшIэ, ИофшIэ-ным епхыгъэ зыхъукIэ район администрაციем сеуалIэ-щтыгъ. Унэгъошхом пылъ Иоф-хэр тхъаматэу исым зэрэзэ-ригъафэрэм фэдэу, районышхом иIoфхэри администрацием ит-хъаматэхэм занкIэу япхыгъэхэ-ти, сатэфэщтыгъ. Зыуж ситыр администрацием ипэшэ Хъуажэ Налбий къызысфигъэцакIэ сидуапэштыгъ. Къогуу къо-хъажэ имыIэу хэти дэпсэуштыгъ.

Хъуажъым итхъамэтэ гуа-дзэщтыгъэ Мэрэтыкъо Аслъан. КIэлэ шъырыт тегъэпсыхъэгъэ-шхом сызыIуплъэкIэ, шIу щэхъу къызэрэпкъырымыкIыштым сехъырэхъышэжъыштыгъэп. «Непэ хъуштгэп, неущ къаIо» зыIохэрэм ащыщыгъэп. ШIу щэхъу къызкыуимыхэу гушыIэ-

щтыгъэ, псэуштыгъэ. Амалэу иIэмкIэ ишIуагъэ къыгъаIо-щтыгъэ. МакIэп ащ фэдэу зы-делагъэр, еоIагъэхэр зэкIэ фэрэзагъэх. Ахэр хэбзэ Иофым дигъаIоштыгъэх бэкIэ ыуж къырымьгъанэу. Джащ фэдэх Мэрэтыкьохэу зигугъу къэс-шIыгъэхэри. АхэкIыжъэу зы-щышхэм тыдэ клон? Афэдэ-къабз Аслъани.

БэмышIэу къэбар зэхэс-хыгъэ Мэрэтыкъом Шэуджэн районым иадминистрације ит-хъамэтэ IэнатIэ ипшъэрылхэр зэригъэцакIэхэрэр. Мыгъэ, гъэ-мафэм, тхъаматэр хадзынышъ, иIэнатIэ хабзэкIэ зэрэIухъа-щтыри дыкIыгъужь. Хъуа-жъымрэ Мэрэтыкьомрэ Иоф зэдашIагъ. Яшэн зэтефагъэти, зэакъылэгъугъэх, зэгурыIуа-гъэх. Сицыхъэ телъ Шэуджэн районым иадминистрације ит-хъаматэ хъумэ Мэрэтыкъо Ас-лъан ар зэригъэцэкIэщтым. Цыфхэм шIу афишIэным ыуж ит, ар зымыуасэ щыIэп. Тхъа-мэтэ шапхъэу къэхъугъэу шIу зышIэзэ есагъэм нахъышIуи гъботына!

Уфаемэ зыхэпхын, уфэмые-мэ зыхэплъхъажьын сэнэхъатэп тхъамэтэныр. Сабыим ар хэ-лъэу къэхъу. Джахэм ащыщ Мэ-рэтыкъо Аслъан. Сэщ фэдэу егушшысэхэу Хъакурынэхъаб-лэ цыфхэр зэрэдэхэри, Шэу-джэн районым зэрисхэри сшIошъ мэхъу. «Цу хъуштыр шкIэзэ ашIэ» зыIуагъэр хэу-къуагъэп. Аслъан исэнаушыгъэ, ицIыфышIугъэ, игъэсэныгъэ а чIыпIэм тегъэпсыхъагъэхэу сэлъытэ.

КЪАТ Теуцожь.
Урысыем инароднэ сурэ-тышI.

Сомэ мин 340-рэ бюджетым шIуитыгъугъ

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ и Мини-стерствэ къызэрэтырэмкIэ, гъэтхэпэм и 11-м къы-щегъэжъагъэу и 17-м нэс республикэм бзэджэ-шIэгъэ 99-рэ щызэрахъагъ. Ахэр хъункIэн бзэджэ-шIагъэу 2, тыгъуагъэхэу 37-рэ, гъэпцIагъэ зыхэлъ бзэджэшIэгъэ 14, нэмыкIхэри. Экономикэм ылъэ-ныкъокIэ хэбзэгъуцугъэр гъогогъу 20-рэ аукуагъэу къыхагъэщыгъ. БзэджэшIагъэ зезыхъэгъэ нэбгырэ 95-рэ хэбзэхуымэкIо къулыкъухэм агъэунэфыгъ, зэхафыгъэр процент 86-м ехъу.

БлэкIыгъэ тхъэмафэм Адыге-им игъогухэм хъугъэ-шIэгъи 7 къатехъухъагъэу гъогу-патруль къулыкъум ыгъэунэфыгъ, нэбгы-ри 9-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хъугъэ. ЕшIуагъэу рулым кIэрыс-хэу водител 59-рэ къаубытыгъ.

Кошхъэблэ районым щыщ бзылфыгъэу мэкъумэщ-фермер хъызмэтшIапIэм ипашэ полици-ем идежурнэ часть бэмышIэу зыкыфигъэзагъ. Ащ къызэриIуа-гъэмкIэ, предприятием и склад чIалыгъэ гуычIым хэшIыкIыгъэ пкъыгъохэр амыгъэунэфыгъэ бзэджащIэхэм чIатыгъукIыгъэх. Оперативникхэм зэрагъэунэфы-гъэмкIэ, складым хэт шъхъаны-гъупчъэр бзэджащIэхэм хахи, етыгъуагъэх. ХъызмэтшIапIэм зэ-рарэу рахыгъэр сомэ мини 120-м ехъугъ.

Полицием икъулыкъушIэхэм оперативнэ-лъыхъон Иофхъаб-зэхэр рагъэкIокIызэ, мы бзэджэ-шIагъэр зезыхъэгъэ нэбгыритIум ялэуж техъагъэх ыкли къаубы-тыгъэх. Ахэр къутырэу Казенно-Кужорскэм щыцых, зым илъэс 17, адрэм илъэс 20 аныбжэ. КIэлэ ныбжыкIэхэр ашIагъэм еуцолIэжыгъэх. ГъучIыр зыща-цэфырэ чIыпIэу къалэу Лабин-скэ дэтым атыгъугъэр зэкIэ ращэ-лIагъ, ащ кIэлыгъэ ахыщэр зэфа-гоштыгъ. Тракторым халъхэрэ пкъыгъохэу сомэ минипшI пчъа-гъэ зыуасэхэр сомэ мини 3 нылэп зэрацагъэр. Уголовнэ Иоф къызэ-Iуахыгъ, зэхэфынхэр макIох.

Бюджет ахыщэм ылъэныкъокIэ гъэпцIагъэ зыхэлъ бзэджэшIагъэ зезыхъэгъэ бзылфыгъэр УФ-м хэгъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ и Мини-стерствэ экономикэ щынэгъон-чъэнымкIэ ыкли коррупцием пэшIуеклогъэнымкIэ имежмуни-ципальнэ отделэу «Кошхъабл»

зыфиIорэм икъулыкъушIэхэм къыхагъэщыгъ.

«Къуаджэм хэхъоныгъэ егъэ-шIыгъэныр» зыфиIорэ програм-мэм къыдыхэлъытагъэу мы бзылфыгъэм ратыгъэ ахыщэр хэбзэгъуцугъэм дештэмэ опера-тивникхэм ауплъэкIугъ. Къызэ-рэнэфагъэмкIэ, район псэупIэ комиссием ифонд кыкIыгъэ ахы-щэр гъэпцIагъэкIэ ащ къызIэ-кIыгъэхъагъ. Ар къыдэхуным фэшI мэкъумэщ хъызмэтшIапIэ горэм бухгалтерэу Iугъу зыкы-гъэлъэгъуагъ, документ нэпцIхэри къырихыылIагъэх. Мы предпри-ятием ныбжыи ащ Иоф шишIагъэп. Мыщ фэдэ гъэпцIэгъэ шIыкIэр ыгъэфедэзэ, бзылфыгъэ ныб-жыкIэм бюджет ахыщэу сомэ мин 340-рэ хъурэр къызIэкIы-гъэхъагъ, ар зэрэфаеу нэужым ыгъэфедэгъ. Иофыр хэбзэху-мэкIо къулыкъухэм джырэ уахыгъ зэхафы.

Гъэтхэпэм и 16-м УФ-м хэ-гъэгъу кIоцI ИофхэмкIэ и Мини-стерствэ и Мыекъопэ къэлэ от-дел идежурнэ часть тикъэлэ шъхъалэ щыщ илъэс 27-рэ зы-ныбжэ кIэлаклэм зыкыфигъэ-загъ. Полицейскхэр зэрэщигъэ-гъозагъэхэмкIэ, урамым тетэу къырыкIозэ амыгъэунэфыгъэ бзэджащIэхэр къытебэнагъэх, утынхэр къырахыгъэх ыкли ахъункIагъ. БзэджащIэхэм ятеп-лъэ зыфэдэр кIэлаклэм дэгъу дэ-дэу къыIотагъ. Оперативникхэм рагъэкIокIыгъэ Иофхъабзэхэм яшIуагъэкIэ бзэджэшIагъэр зезы-хъэгъэ нэбгыритIур сыхъатым къыкIоцI къаубытыгъэх. ТIури Мыекъуапэ щыцых, Иоф ашIэрэп, зым ыпэкIэ уголовнэ пшъэдэ-кIыжэ рагъэхыгъагъ. ХъункIэн бзэджэшIагъэм епхыгъэу уголов-нэ Иоф къызэIуахыгъ.

1923-рэ илъэс. Гъэтхакъ-пэ. Адыгэ хэкум апэрэу «Адыгэ макъ» ыцлэу лъэпкъ гъэзет кыщыдэклы.

Охътэ кьин. Совет хабзэр кы-дахыгъа, советскэ шылакэр цыфхэм агъэпсынэу рагъэжыгъа. Революцие ужом ахэр зэфдэу пэунхэу кыагъэгъэгъагъэхэм, нахыбэм япсуклэ имыкы-имын.

Класс бэнэныр зэпыурэп. Хэбзаклэм гомыхагъэхэр агъ-пых. Зишылакэ нахышлугъэхэмрэ гъэсэнэгъэ зилагъэхэмрэ революционер зэрамыштагъэм пае аулыгъэх, агъэтысыгъэх, еж-ежыгъэу шыгъэхэ хэгъэгум изы-хыжыгъэри маклэхэп.

1921-рэ илъэсыр гъэблэшхуа-гъэ. Ащ кыкълэлыкълэуагъ кол-хозхэм язэхэщэн. Куи ши илэр ащ хэзылхыгъэхэри, зи хэзы-мылхыгъагъэхэри зэфдэу тхы-мылагъэх. Ау партиер къэджэ зэпытыгъ, шылакэлэр зэрэгъ-псыгъэн фаер цыфхэм ащигъэ-гъупшэщтыгъэп.

Джащ фэдэ охътэ хылыгъагъ адыгэ гъэзетым иапэрэ номер кызыдэклым. Ащ цлэу фашыгъэр цыфхэм зэу аштэгъагъ, ягугъэхэр рапхыщтыгъэх. Гъэзе-тым Къурланым фэдэу фэсакъы-хэзэ телабэщтыгъэх, зэлэпахызэ къапльхыбэщтыгъ, сатырхэм ала-пэхэр рагъачэхэзэ, къэкlorэ илъэхэм ящылэклэ нахышлэу зэ-рэхуыщтым, ясабийхэм гъэсэн-гъэ зэрарагъэгъотыщтым клэ-хэопсыщтыгъэх. Гупшысэм ды-кыгъоу гугъэри къэушыщтыгъ.

Мыжботегъаоклэ рагъэжыгъагъ

«Адыгэ макъэр» арапыбзэклэ хэутыгъагъ. Iклэ атхыщтыгъ, мыжботегъаоклэ хауыщтыгъ, ипчъагъэклэ экземпляр 500 ху-щтыгъ. Апэрэ номеры Т. Клар-рацэм ыгъэхъазыры зэхум, Сергей Мироненкэр Iпылэгъоу илагъ. Пшъэдэклыгъ зыхырэ редакторэу гъэзетым фашыгъа-гъэр Мишуриев Казбек Абуэ-чыр ыкхор ары (нэмык тхыгъэ-хэм Григорий Львович Мишу-риевклэ ахэт). Лажъэ имыбу да-щи агъэклодыгъагъэхэм ар ах-фэгъагъ. Iофэу кыпагъэтэджа-гъэм зэрэпхырыкыщтыгъэр «ре-волюцие пэуцужыгъэр буржуаз-нэ-лъэпкъ организацие зэрэхэ-

тыр» ары, ащ пай укI зыкыгы-ральхыгъагъэри. 1956-рэ илъэ-сым СССР-м и Апшгъэрэ хыкум К.А. Мишуриевым пае унашъоу ышыгъагъэм итхэгъагъ: «Къэ-барыклэу кытIэкIлэхъагъэхэм такъыпкырыкыгъэ, унашъоу тшыгъагъэр тетэхыжы. К.А. Мишуриевым лажъэ зэрымIэм фэшI иIоф зэпытэгъэужыкы».

Апэрэ гъэзетэу кытырадза-гъэм Кларэщэ Тембот адыгабзэ-клэ зэридэккыжыгъэ «Интерна-ционалыр» кыхиутыгъагъ. Ар коммунистхэмрэ Советскэ къэ-ралыгъомрэ ягымнэу зэрэщытым цыфхэм агу кыIэтыщтыгъ, япсуклэ зэхъоклыныгъэшлхэр зэрэфашышхуыщтым тыригъэ-гушлхыбэщтыгъэх.

ЦыIэныгъэм зэхъоклы-ныгъэу хэхъухыбэщтыгъэ-хэр зыфэдагъэхэр гъэ-зетым цлэу фашыщты-гъэхэм кыуагъашIэзэ уахътэр кIуагъэ.

1923 — 1926-рэ илъэс-хэм ащ «Адыгэ макъэклэ» еджагъэх, 1926 — 1929-хэм — «Адыгэ псэукIагъ», 1929 — 1931-хэм — «Гъупчъэ-отагъ», 1931 — 1938-хэм «Колхоз быра-кыгъ», 1938 — 1990-хэм — «Социалистическэ Адыгеигъ»; 1991-рэ илъэсым кыщыгъэжы-гъэу апэ зэреджэгъэгъэ-хэ цлэу «Адыгэ макъэр» фаусыжыгъ.

«Шъузыгъэгумэклэры пстэури къэшъутх»

Гъэзетым иапэрэ номер кы-зыдэклым ыуж Адыгэ хэкум ипэшагъэу Хъахъурэтэ Шыхъан-чэрые кьоджэ гъэцкIэкIо коми-тетхэм тхыгъэ мэкъэгъэу ани-гъэсыгъагъ. Ащ кыщиIоштыгъ гъэзетым иятлонэрэ номер игъэ-хъазырын зэрэпылхэр, цыф-жыгъэхэр Iофым кыхэлэжъэн-хэу зэрэфаехэр, ащ икIэгъэтхэн чыплэ пащэхэр лыплъэнхэу зэ-рашыгугъэрэр. Гъэзетым ишIуа-гъэ кызырэкIоштым ицыхъэ телъэу хэку ыкли чыплэ гъэц-кIаKлохэм афигъэпытэщтыгъ «Адыгэ макъэр» кыдэкIынэу зэрэригъэжыгъэр цыф-жыгъэ-хэм арагъэшIэнэу, зыгъэгумэ-кыхэрэ ыкли зыфэныкыгъэхэ Iо-фыгъохэр гъэзетым кьатхынхэу араIонэу.

Гъэзетыр мазэм тIо кыдэ-кыщтыгъ. РКП(б)-м и Адыгэ хэку икълэзэ бюро иапэрэ зэхэ-сыгъо «Автоном хэкум гъэзет дэгъу «Адыгэ макъ» ыцлэу кы-щыдэкIэу ригъэжыгъа» алуи, щыхагъэу нэфыкыгъагъ.

«Адыгэ макъэм» «Адыгэ псэукIэр» кыкълэлыкълэуагъ. Ари Краснодар кыщытырадзэщтыгъ. Тхымафэм зэ кыдэкIыщтыгъ. Апэрэ нэклубгъауитIур урысы-бзэкIэ, ящэнэрэ яплIэнэрэхэр — адыгабзэкIэ (араб графикэр агъэ-федэзэ, нэужым латиницэ лъа-псэр иIэу) кыхауыщтыгъэх. Гъэзетым итираж 800-м нэсы-гъагъ.

«Адыгэ псэукIэм» илъэс зэфэшъхъафхэм ире-дакторыгъэх А. ХъатIа-нэр, Хъ. Лъащэр, М. Трахъор, И. Бэгъыр, А. Хъуажыгъ, Т. Кларэ-щэр, Хъ. Цуамыкъор, Б. Пономарченкэмрэ,

А. Хъаткъомрэ исекрета-рыгъэх.

«Гъупчъэ-уатэр», «Колхоз быракъыр»...

1929-рэ илъэсым ишэкIогъу мазэ кыщыгъэжыгъэу гъэзетым «Гъупчъэ-уат» ыцлэу тхымафэм цэ кыдэкIы хыугъагъэ. Редак-торэу Хъ. Барцор илагъ. «Кол-

хоз быракъыр» мафэ къэс кы-дэкIыщтыгъ, 1931 — 1938-рэ илъэхэм адыгэ гъэзетым джау-щтэу еджэщтыгъэх. Латиницэр агъэфедэщтыгъ, етIанэ урыс гра-фикэм техэзгъагъэх. Гъэзетым итираж 4400-м кыщыгъэжы-гъэу 7880-м нэсыгъагъ.

Нэужым, 1938 — 1990-рэ илъэхэм «Социалистическэ Адыгей» ыцлэу гъэзетыр кы-дэкIыгъ. АдыгабзэкIэ тхыгъа-гъэ, Мыекъуапэ кыщытыра-дзэщтыгъ. Илъэс зэкIэлэыкIо-хэм гъэзетым иредакторыгъэх Х. Шэртаныр, Д. Андырхъуаер, Р. Мэрэтыкхор.

Гъэзетым «Адыгэ ма-къэклэ» зеджэжыгъэхэр 1991-рэ илъэсыр ары, ащ кыщыгъэжыгъэу редактор шъхалэу гъэ-зетым илагъэх ХъаKлэмыз Биболэт, Къуекъо Ас-фар, Бэгъушъэ Азамат, ПIатыкыо Аслъан, аужырэ илъэсыным гъэ-зетым иредактор шъхалэр Дэрбэ Тимур.

1923

Адыгэмэ япсуклэ игъундж

«Адыгэ макъэр» кызыдэкIы-рэр илъэс 90-рэ зышыхъурэм тефэу ащ иапэрэ номер кы-щыгъэжыгъэу я 30-рэ илъэхэм агузэгъу нэс кыдэкIыгъэ гъэзе-тхэм янэклубгъохэм ашыщхэр зэ-пырыдгъэзагъэх, тахэджыхъэ-жыгъ. ТшIогъэшIэгъоныни, тызгъэшхыни, тызэрыгушхони къэбархэм кьахэкIыгъ.

Апэрэ илъэхэм ялгытыгъэмэ, лъэпкъ гъэзетым итеплъи, имэ-хъани зэхъоклыгъэх.

«Адыгэ псэукIэр» адыгэмэ ящылэкIэ игъунджэагъ. Ащ кы-хиутырэ тхыгъэхэм анахыбэр адыгэ къуаджэхэм, хэкум икы-утирхэм кьаратхыкыщтыгъэх, собкорхэм кьаугъоштыгъэх.

ГъашIэр зэрэлъыкIуатэрэм даKлоу гъэзетым кыххэрэ къэ-бархэри зэхъоклыщтыгъэх. Апэрэ библиотекэхэр, клубхэр кызэ-Iуахыгъу рагъэжыгъ, самодя-тельнэ коллективхэр зэхашэх. ЦыкIуи ини еджаKлэрэ тхакIэрэ зэрарагъэшIэщтым пылтых.

Цыфхэм колхозхэр кьалэтых.

Шъ.А.) Гумэ Ахъмэт имылъку цыщхэр цацэщтых: кьакъыр-гъушъэлымIу, метрэ 20 икIы-хъагъэу кьакъырышху, тутын зэрээрэащэрэ курэжъыехэу 95-рэ. ЗэкIэ зэхэтэу ауасэр со-мэ 225-рэ. Судоиcполнителэу Понов.

Ежэ редакцие иIофышIэ-хэми гъэзетеджэхэм гъэзет нэ-кIубгъохэм защыфагъазэщтыгъ. МэкъэгъэIум мырэуштэу кьело: «Адыгэ псэукIэр» мэзаем иапэ-рэ мафэ нэс кызытхыкIыхэрэм гъэзетым игъусэу ыкли ыпкIэ хэмлыгъэу мэкъумэщ мэфэпчъ афэдэгъэхыщт.

Джащ фэдэу гъэзетым кIатхэ зышIонгъохэм апае кIэтхакIэр зыфэдищыр апэрэ нэклубгъом бэрэ итыщтыгъ: «Зы мазэр — ча-пыч 35-рэ, мэзицIур — чаныч 55-рэ, мэзищыр — 85-рэ, мэ-зицIыр — зы сомэрэ чанычи 10-рэ, 5-р — сомэрэ чаныч 35-рэ, хыр — сомэрэ чаныч 60-рэ, зы илъэсыр — сомэ 3».

Селькорхэм афэгъэхыгъэ мэ-кьэгъэлхэр гъэзетым ренэу кырагъахыбэщтыгъэх. Ахэм ашыщ итхагъ: «Шъуналэ зы-тежыгъэгъэщтыгъэр — займхэм цыфхэр зэраKлатхэхэрэр, само-обложениер, тхымыкIэхэм, мэкъумэщышIэ гурытхэм, мэкъумэщышIэ чыракIохэм яцы-Iэклэ-псэукI. ДэкIэ гъэзетхэм яшIуагъэ кьэKломэ, зизэрар кьэ-зыгъэкlorэ цыфхэр кышIухът-хэмэ тэжыгъахышIэ. ХэшIыкI зыфышIуимылэр гъэзетым кьэ-шIуыматх, шIуитхыгъэхэм зы-шIуымэгъэуKлыгъ.

Мытэрэзэу зекIохэрэм апае гъэзетым кыххэрэ тхыгъэхэм хабзэм иIофышIэхэм анаIэ ты-рагъэтымэ, пшъэдэкIыжъ ара-гъэхыгъэ шIулыгъыпIэ».

Зэгъорэ кьэбархэм цыфхэр ыпэклэ лымыкIотэгъахэхэ фэ-дэу кыппагъэху. ГушыIэм пае, 1928-рэ илъэсым быслымэн зэфэсуу зэхашэгъагъэм ешъохэ-рэр, Iоф зымышIэхэрэр, мыхъо-мышIагъэ зезыхъэхэрэр ыкли тыгъохэрэр щаумысыгъагъэх. Зэфэсым унашъоу шашIыгъэм итыгъэх пшыгъашэм ыныбжы илъэс 17 хыгъэмэ, янэ-ятэхэм амыдэми, унагъо ихъан фитэу;

пшъэшъэхыныр зэпагъэунэу; кызыжыгъэ лэаKломкIэ (оркы-хэмэ, фэKлолхэмэ) цыфхэр зэ-хамыдзынхэу; быслымэн цыф-хэр ешъонхэ фимытэу; ешъорэм сомэ миллион 25-рэ тазырэу ра-гъэтынэу; нэмыкIхэри. Ахъцэ зэрарагъэтыщтым нэмыкIэу,

ИЛӔС 90-рә ыныбжӕ

Гъэшӕуагъэм дештӕ

90

цӕфыр агъӕукӕтӕнӕу, зыкы-
рагъэшӕжынӕу икӕрар зы-
фагъазӕштӕгъ. Гушыӕм пае, ты-
гъоныр харагъӕнӕным фӕшӕ
унашӕом ратхӕгъагъ сымаджӕ
хъугъӕми, тыгъорӕм иунӕ ефӕн-
дыр имыхъанӕу, лӕмӕ, адыгӕ
гъӕтылтыкӕлӕ амыгъӕтӕлты-
жынӕу.

Арӕуштӕу шытми, цӕфырхӕм
революцием дырагъаштӕу мӕ-
хъух, шыӕлӕшӕлӕм шӕгуӕых,
красногвардейцӕхӕм ящытхъу
ало. Дзӕ Плъыжыӕм гъӕхъагъӕу
ышӕхӕрӕм гъӕзетым чӕпӕлӕ
икъу шаубыты. Совет хабзӕр
кыдзыхъӕз, нӕужым ащ игъӕ-
псын фӕбанӕз фӕхыгъӕ красно-

гъӕунӕфыкӕлӕр мафӕм, ежы-
ми цӕфырхӕм закъыхимыгъӕу
ылуи, икӕлӕлӕчӕдӕхъагъу дӕжъ
революционнӕ быракъ
плъыжыӕм цӕфырхӕм, ахӕм
азыфагу Лениным исурӕт кы-
дигъӕууи, аркъ ышӕхӕнӕу ежъ-
ыр кӕуагъӕ» — мыскъарӕ ешӕ
гъӕзетым араковары.

Ахӕм адакӕу цӕфырхӕмкӕ зы-
шӕуагъӕ кӕӕлӕшт зӕкӕлӕ-шӕ-
кӕхӕри гъӕзетым кыхъӕштӕ-
гъӕх. Ахӕм ащыщыгъӕх кӕлӕ-
цӕкӕу ыгъыплӕхӕр унагъӕхӕм
кызырашӕзӕлӕпхышт шӕкӕлӕ-
хӕр, цым хӕшӕкыгъӕз лӕпӕд-
хӕр тӕрӕзӕу зӕрӕбгыӕштӕхӕр,
сабын пхъашӕр мыткӕу нахы-

Сатыритфыкӕлӕ

«Сатыритфыкӕлӕ» ылоу гъӕзе-
тым рубрикӕ илагъ. Ащ кӕбар
кӕлӕлӕхӕр кышчыхауыттыгъӕх.
Ахӕр шыӕлӕныгъӕм ылӕныкӕ
пстӕуми афӕгъӕхыгъагъӕх:
«Тучантесым ежъ инӕуасӕхӕм
ишхыныгъӕхӕр тутынкӕ афызӕ-
блехъух», «Къутырӕу Пентюхо-
вым дӕт еджанӕм ипацӕ игъа-
дз еджакӕлӕхӕм ащыц зигъӕ-
псӕфынӕу зӕрӕтӕысыгъӕм пае
еуагъ», «Кӕлӕгъӕдӕжӕ бзыл-
фыгъӕр мӕкуо, кӕлӕхӕр егъа-
штӕх», «Джамбӕчыӕ библио-
текӕм журналхӕри гъӕзетхӕри
чӕлӕхӕп», «Шхӕлӕм Иоф шызы-
шӕлӕр бзылӕфыгъӕр сымаджӕ, ар
лӕгъӕкыгъӕн пае сабийхӕм узыр
апимыгъӕхъаным фӕшӕ». «Адыг-
зерносовхозым» шӕондырхӕм
арытӕу цӕлӕгъ дагъӕм шӕхъа-
теӕлӕхӕр ателӕхӕп».

Цӕфырхӕр лӕныкӕ пстӕухӕм-
кӕи зӕнӕкӕокъух.

«Шӕуджӕн районым псыхъо
нӕпкыӕр цагъӕнытӕ. Ку 35-у
ящыкӕлӕгъӕм ычӕлӕлӕкӕ ку 20
нахӕ Иофшӕлӕхӕм къаратырӕп.
Агъӕпсын фӕе дамбӕм шыцӕу
процент 35-р ары зӕтыратӕ-
кӕогъахӕр. Красногвардейскӕ
районым а Иофыр процент
40-кӕ, Псӕкӕупсӕ районым про-
центи 4-кӕ ащӕгъӕуӕкӕлӕгъ» —
къетхы адыгӕ гъӕзетым.

Промышленностым зеушӕомбгъу

Апӕрӕ пятилеткӕм социали-
стическӕ зӕнӕкӕокъоу лӕжъакӕ-
хӕм азыфагу шыцӕхӕгъагъӕм
хӕкум хӕхъоныгъӕхӕр ышӕхъ-
хӕмкӕ ишӕлогъӕшхо кӕкӕуагъ.

**Продукцие зӕфӕшхъа-
фӕу Урысыем кышчыда-
гъӕкыгъӕр фӕди 4-кӕ
нахыбӕ хъугъагъӕмӕ,
Адыгеимкӕ кыдагъӕ-
кыгъӕ пстӕур зӕхӕтӕу
фӕди 7-кӕ нахыбагъ,
промышленностым
игъӕхъагъӕхӕм фӕди 6
ахӕхъогъагъ, хӕкум Иоф-
шӕлӕлӕ чӕпӕлӕу иӕр фӕди
5-кӕ нахыбӕ хъугъагъӕ.**

1936-рӕ илӕхӕм Адыгӕ хӕ-
кум игупчӕ кӕлӕу Мыекъуапӕ
къахыжы. Гъогуӕлӕ зӕрӕтхъа-
гъӕхӕр цӕфыр жъугъӕхӕм къагу-
рыуагъ, хӕти Иофӕу ыгъӕцӕкӕ-
рӕм егугъу. Партийнӕ ыкӕи хӕ-

бзӕгъӕцӕкӕлӕо къулыкӕхӕм со-
циалистическӕ шыӕлӕкӕр гъӕ-
псыгъӕныр япӕрӕ пшӕрылӕу
кӕӕнӕжы. Адыгӕ хӕкум цӕфыр
гъӕсагъӕхӕр, сӕнӕхъат зӕфӕ-
шхъафхӕр зӕзыгъӕгъотыгъӕхӕр
ищыкӕлӕгъагъӕх. Промышлен-
ност тилагъӕп, хӕкум Иофшӕлӕлӕ
инӕу итыгъӕхӕр Краснодар кра-
им кыӕнӕгъагъӕх. Хӕкур икӕ-
рыкӕу гъӕпсыгъӕн фӕягъӕ, ащ
пае ныбжыкӕлӕхӕм шӕлӕныгъӕ
ямыгъӕгъоты хъуштыгъӕп.

Гъӕзет нӕкӕлӕбгъӕхӕм къаты
партием илӕкӕлӕхӕм кӕлӕлӕхӕм,
пшӕашӕхӕм, ахӕм янӕ-ятӕхӕм
зызӕрӕуагъаӕлӕрӕр, еджакӕо
кӕлӕхӕу кызырӕтырагъанӕхӕрӕр.
1924-рӕ илӕхӕсым апӕрӕу адыгӕ
ныбжыкӕлӕ куп сӕнӕхъатхӕр зӕ-
рагъӕгъотыгъагъ.

**Илӕсицӕкӕлӕ нӕбгыри
113-рӕ кӕлӕхӕу Рос-
тов, Новочеркасскӕ,
Таганрог, Краснодар,
нӕмыкӕлӕхӕми ныбжыкӕлӕ-
хӕр ащырагъӕдӕжӕа-
гъӕх. Ахӕм бзылӕфыгъӕу
нӕбгырӕ 63-рӕ ахӕтыгъ.
1926 — 1928-рӕ илӕхӕ-
хӕм Иофшӕлӕкӕо ныбжы-
кӕлӕ 390-рӕ хӕкум шыц-
хӕу агъӕсӕгъагъӕх, ахӕм
янахыбӕр адыгагъӕ.**

Промышленнӕ предприятие
мыӕнхӕр адыгӕхӕр зыщыпсӕухӕ-
рӕ чӕпӕлӕхӕм ащӕгъӕпсыхӕу ра-
гъӕжӕгъагъӕми, гъӕхъӕгъӕшӕу-
хӕр зышӕлӕр шӕолыӕрхӕм акӕа-
хъӕштӕгъӕхӕп. «Я V-рӕ Темыр
Кавказ краевой партийнӕ конфе-
ренциеу шыӕлӕгъӕм шыхагъӕунӕ-
фыкыгъ: «Мӕкӕумӕц ыкӕи куль-
турнӕ шыӕлӕлӕм зӕхъокыныгъӕ
горӕхӕр фӕхъугъӕхӕми, лӕпӕкъ хӕ-

кухӕр нӕмыкӕлӕ округхӕм кышчы-
нахӕ» — къетхы гъӕзетым. Ащ
кыкӕлӕлӕкӕу кӕбарышӕлӕхӕр
кышчыауытх: «Адыгӕ автоном
хӕкум икӕлӕ шхъӕлӕу Красно-
дар хӕкум типографии, идӕлӕ
фабрикӕ, гъучыӕлӕнхӕр кызы-
цашӕлӕрӕ завод, артель зӕфӕ-
шхъафхӕр дӕтых», «Щӕр зы-
цаӕлӕхӕрӕ заводих хӕкум кы-
цызӕлӕуахыгъӕх. Ахӕр кӕуаджӕ-
хӕу Хъакурынхъаӕлӕ, Фӕдз, Лӕ-
шӕпсынӕ, Улапӕ, Пчыхъалӕ-
кӕуае, псӕунӕу Преображен-
скӕм адӕтых. Ахӕм ягъӕпсын
сомӕ мин 244-рӕ атырагъӕкӕлӕ-
дагъ». «Дӕлӕ фабрикӕу Красно-
дар шыӕлӕм адыгӕ бзылӕфыгъӕ
200-м ехъу шыӕлӕжӕ хъугъӕ.
Чыӕлӕхӕр кызыщыдагъӕкӕлӕр
Иофшӕлӕлӕ Адыгеим кышчызӕ-
лӕуахыгъ», «Шышхъӕлӕу мазӕм
(1930-рӕ илӕхӕс) Хъакурынхъа-
блӕ цашӕлӕгъӕ электростан-
циер кызызӕлӕуахыгъ, ащ сомӕ мин
239-рӕ пӕлӕуагъӕхъагъ», «Улапӕ
поташнӕ завод цашӕлӕнӕу ра-
гъӕжӕагъ. Псӕолӕшӕлӕм Иофхӕм
ахӕлӕжӕхӕнхӕу ныбжыкӕлӕхӕм
кӕяджӕагъӕх, ахӕм мафӕрӕ Иоф
ашӕлӕшт, пчыхъӕр еджӕцӕтых».

Емыджагъӕр — нӕшӕу

Я 30-рӕ илӕхӕсхӕм ныбжыкӕлӕ-
хӕм зызыщагъӕсӕн промышлен-
нӕ Иофшӕлӕлӕхӕр тилӕхӕ мӕхъу.
Сӕнӕхъат зӕфӕшхъафхӕр селоу
Николаевскӕм дӕт кӕрӕлалыгъо
комбинатом, консервышӕ ком-
бинатом, совхозхӕм, типографи-
ем, поташ ыкӕи кенаф кызыща-
шӕлӕр заводхӕм ащызӕрагъӕгъо-
тых. Ыужырӕ илӕхӕсхӕм тиныб-
жыкӕлӕхӕр Кавказым имызакъоу,
кӕлӕ зӕфӕшхъафхӕм ащеджӕ-
хӕу рагъажӕ.

Черкес (Адыгӕ) хӕкум кӕлӕ-
хӕри, мӕшӕоку гъогухӕри зӕри-
мыӕлӕхӕр ыкӕи псыкыӕлӕм хылыгъ-
хӕр шыцӕпшӕшӕуӕнхӕу зӕрӕш-
чымытыр кыдалыты, цӕфырхӕм
ежъ-ежыӕру кыдамыгъӕкӕлӕр
пкыыгъӕхӕм: тутыным, шыгъум,
шӕоушыгъум, гъӕстыныпхъӕхӕм,
шӕоным ауасӕхӕм хъакулахъхӕр
къафатырамылхъанӕу пащӕхӕм
унашӕо ашӕлӕгъагъ.

«Мӕкӕу-мӕцим зыкӕгъӕлӕ-
тыгъӕнӕм пае Гъӕлӕрышӕлӕлӕ
зӕхӕагъӕ. Мӕкӕумӕц Иофхӕм
ягъӕуӕкӕлӕн гъӕпсынӕлӕгъӕнӕм
фӕшӕ ар цӕфырхӕм кӕяджӕ ахъ-
ицӕкӕлӕ лӕнылӕгъу афӕхъунхӕу.
Ахъицӕр гъогухӕм, шхъӕлӕхӕм, лӕ-
жыгъӕгъӕ гъӕтӕлыныпӕлӕхӕм яшӕлӕ
пӕлӕуагъӕхъагъ. Былымхӕр, чӕт-
хӕр, чылапхъӕхӕр кырацӕфы-
цӕтых» — кӕлӕуатӕ гъӕзет нӕ-
кӕлӕбгъом.

Чӕм лӕпӕкъ дӕгъухӕм кӕаӕа-
хыӕр шӕм фӕдитӕу рагъӕхъунӕу,
чӕм кызырӕрыкӕлӕхӕм къатырӕм
еззгыӕнхӕу пащӕхӕр кӕдӕжӕ.

Ятӕонӕрӕ пятилеткӕр рагъажӕ,
Иофшӕлӕнӕмкӕ зӕнӕкӕокъум има-
шӕу зӕкӕлӕ. «Гъупчӕ-уатӕм-
рӕ» «Колхоз шыӕлӕлӕмрӕ» цӕфыр-
хӕм яшӕлӕкӕ зыкыӕлӕтынӕу зӕ-
рӕригъӕжъагъӕр дӕмышхъахъу
янӕкӕлӕбгъӕхӕм къащагъӕлӕагъо.

Зӕмылӕжъӕу Иоф зышӕлӕрӕ
цӕфырхӕм Хӕгъӕгу зӕошхӕр илӕс
заулӕкӕлӕ апӕ кызырӕрыкыштыр
джыри ашӕлӕштӕгъӕп...

ШӕАУКӕО Аслъангуац.

армейцӕхӕм ясурӕтхӕр, якъӕбар-
хӕр гъӕзетым кыӕредзӕх. Дзӕ
Плъыжыӕр зыцӕхӕагъӕр илӕхъ-
си 10 зыщыхъурӕм къушхъӕ-
чӕс Иофхӕмкӕлӕ комиссарыгъӕу,
адыгӕхӕмкӕлӕ апӕрӕ революцио-
нерыгъӕу Шӕуджӕн Мосӕ кӕуа-
джӕу Хъакурынхъаӕлӕ зӕрӕща-
укыгъӕм, Кошхъаӕлӕ, Гъобз-
кӕуае шыцхӕу белогвардейцӕ-
хӕм аукыгъӕхӕм, адыгӕ зӕолӕхӕу
красногвардейскӕ купхӕм ахӕт-
хӕу Адыгеим шыцӕуагъӕхӕм
ягугъу кӕшӕшӕ.

Гъашӕр зӕокы

«Пчыхъалӕкӕуае кышчы-
хъугъӕ сабым Октябрь фау-
сыгъ. Цӕфырхӕм язӕхъшӕлӕ нахъ
зӕрӕхӕхӕрӕр ащ кӕгъӕлӕагъо.
Ау унагъоу сабыр кызырӕ-
хъухъагъӕм гушӕом хӕтхӕу мӕ-
филӕлӕ шӕшӕуагъӕх. Ар баӕо мӕ-
хъу» — къетхы гъӕзетым.

Партием хӕмыт мӕкӕумӕшчы-
шӕ кӕлӕлӕр хыкумышӕлӕхӕр зы-
щагъӕхъазырыхӕрӕ курсхӕм,
кӕлӕу Ростов, зӕрагъӕкӕуагъӕр
партием шӕушӕлӕгъӕу фильгъуыз,
кӕбарыр къетхы Т. Нӕхӕим.

Ау зӕкӕми агу рыхыӕрӕп шы-
лӕкӕр. «Къутырӕу Чумаковым
араковар (аркъ ежъ-ежыӕрӕу
зышӕлӕр цӕфыр — Шӕ.А.) кы-
дӕхъуагъ. Октябрьскӕ револю-
циер ыгукӕлӕ ыштагъӕу шымы-
тыгъӕми, ар кызыдахыгъӕр
илӕхъи 10 зӕрӕхъурӕр зыщыха-

бӕрӕ зӕрӕбгъӕфӕдӕштӕр, нӕмыкӕ-
хӕри. Гъӕзетым къетхы: «Унӕ
дӕпкӕхӕр етӕлӕкӕлӕ бӕгъӕлӕхъ зы-
хъукӕлӕ, ар псыкӕлӕ зӕхъмыгъӕкӕу-
хъӕу цыкыукӕлӕ зӕлӕшӕлӕм, етӕлӕ-
фыр кӕмыткӕхъохыжъӕу илӕхъ-
си 3 — 4 дӕпкӕым телъышт».

Иофшӕлӕн закъӕор арӕп цӕфыр-
хӕр зыщызӕнӕкӕокъуштыгъӕхӕр.
Займхӕр нахыбӕу зыцӕфыгъӕм,
нахъ ахъшабӕ кытыӕнӕу зыте-
зылӕхъажыгъӕм, билимыгъӕкӕлӕу
мафӕ кӕӕс Иофшӕлӕ кыдӕкыӕрӕм
ящытхъу алоштӕгъ, амал зымыӕр
мыскъарӕ ашӕлӕштӕгъ.

«Джӕдӕжӕхъӕлӕ чӕпӕлӕ Со-
ветымрӕ Пӕнӕжыкӕое Со-
ветымрӕ ныбжыкӕлӕхӕр дзӕ къу-
лыкӕум зӕрӕдащыцӕтхӕм фа-
гъӕхъазырыхӕу рагъӕжъагъ. Зӕ-
нӕкӕокъум кызырӕригъӕлӕгъуа-
гъӕмкӕлӕ, Джӕдӕжӕхъаӕлӕ шыцӕу
нӕбгырӕ 35-рӕ, Пӕнӕжыкӕуае-
кӕлӕ нӕбгырӕ 20 дзӕм кӕоштых».

«Къутырӕу Урусовым дӕсхӕм
мазӕм кӕхъугъ яхӕтӕрыкӕлӕхӕм
псы закӕламыгъӕхъуагъӕр».

«Саратовскӕ колхозӕу «Путь
Ильича» зыфилӕрӕм илӕжъаӕлӕ-
хӕм картофӕр сӕмчы дагъӕрӕ
анӕмыкӕлӕ ашхыӕнӕу арауытӕп.
Тхъаматӕу Беликовым етхъау-
сыхылӕхӕи, Иофшӕлӕ кыдӕмы-
кыжыӕнхӕу зыралом, кӕзбӕскӕ
шӕлӕлӕгъӕ кӕлограмм тӕурытӕу
къараригъӕтыгъ, ащ нахыбӕрӕ
амыгъӕгъумӕкӕлӕнӕу цӕфырхӕм кӕа-
рыуагъ».

1936

УПСАУНЭУ УФАЕМЭ

Дунаим исыд фэдэрэ чыпни нахыбэу ша-
гъэфедэрэ, нахъ зышызыушъомбгъуэ
шъонхэм апэ ит шаир. Пчъагъэхэм кы-
зэрагъэлабгъорэмкIэ, миллиардитум ехъу
ащ ренэу ешъох.

Шаир плIэу зэтырафы: шлуцIэр, уцышъор,
плъыжьыр ыкIи гъожьыр. Мыщ вещество
шъхъэи 6 кыыхагъэщы: дубильнэ веществ-
вохэр, эфирнэ дагъэр, алкалоидхэр (азот-
зыхэлъ органическэ вещество), амино-
кислотэхэр, пигментхэр ыкIи витаминхэр.
Шаим теинэу (кофеинэу) хэлъыр — алка-
лоид, ащ цыфым инервнэ системэ
«кыегъэушъы». Нервэхэм ямызакъоу, лы-
пцэхэм ялофшIэнкIэ ишлуагъэ къэкIоу, гуми
нэсы. Пшъыгъэр тырехы, акъылым нахъ
дэгъоу Iоф регъашIэ, жъэжъыхэм
ишлуагъэ якIы. Кофеиным нэмыкIэу шаим
хэлъ веществохэр теобронинымрэ
теофиллинымрэ лъырыкIуапIэхэр нахъ зэ-
хашых.

Вещество шъхъалэу шаим хэлъхэм ащыц

таниныр. Ащ цыфым ипсауныгъэкIэ мэ-
хъанэшхо иI: шхыныр нахъ дэгъоу тIу-
нымкIэ IэпылэгъушIоу шыт, нэгъу-кIэ-
тIый зэхэтым изытет зыпкъ регъэуцэ,
лъырыкIуапIэхэр еукъэбзых, микробхэр
еукIых. Шай уцышъом хэлъ таниным
пкъышъоным хещы радиоактивнэ строн-
ций-90-р.

Витаминэу Р-м нэмыкIэу цыфым ищы-
кIэгъэ витаминхэу С-р (анахъэу шай
уцышъом — шлуцIэм хэлъым фэди 10
мэхъу), В 1-р, В 2-р, РР-р, А-р,
К-р, Е-р, нэмыкIыбэхэри.
ШIэныгъэлэжъхэм кызырэхэагъэщы-
гъэмкIэ, телевизорым бэрэ уеплъымэ,
шай бэрэ уешъон фэе (анахъэу шай
уцышъом). Аужырэ уахътэм кызыралэ-
уцышъом). Аужырэ уахътэм кызыралэ-
уцышъом, гъомылапхъэхэм, псым ахэлъэу
пкъышъоным кыыэкIэхэрэ «гъучI онтэ-
гъухэкIэ» алытэхэрэ пцашIор, чына-
сыур (ртуть), гъофыр (цинк) ащ кы-
хещых.

Шай шлуцIэр

Дунаим кышхекIокIырэ шаеу сатыу зэрашIырэм
ипроцент 98-р шай шлуцIэр ары. Анахъ дэгъукIэ
алытэхэрэ мыгъэушкыонгъэу, зитхъапэхэр псау шай-
уцыр ары.

**Шууфэсакъ! Бзыльфыгъэ зэлкъаджэхэм
зышагъэгъушъэ хъуцтэп шаим кофеин
зэрэхэлъыр. Гум ыкIи жъэжъыхэм нахъ
псынIкIэу ащ Iоф арегъашIэ.**

Гъомылапхъэр нахъ IэшIэхэу тIунымкIэ шаим
ишлуагъэ къаIоми, зинэгъу ыкIи зикIэмIый ета-
гъэхэм ар (шаир) бэрэ амыгъэфедэмэ нахъишIу. Ащ цэрэ
шъоуцыгъуыр хэлъхэу ешъонхэ фэе ащ фэдэ уз зIэхэр.

ЛъыдэкIуае ыкIи атеросклероз зIэхэри шай
«кIуачIэм» емышъохэмэ нахъишIу.

Дзеу чыыхэрэри пчыхэрэ шаим ешъонхэр ищы-
кIагъэп.

Зимтемпературэ дэкIуаехэрэ бэрэ псым ешъо-
ным ашIоигъоу мэхъух. Шаим ар ащигъэгъушъэ-
ным цыгуыгъэу ащ ешъох, ау Iофыр ащ тетэп. Бри-
танскэ фармакологхэм зэрагъэушъыгъэмкIэ, шайуцы-
бэ зыхэлъ шаим пкъышъоным температурэу иIэм хе-
гъахъо нахъ, хигъэкIырэн.

Шай цытыгъэм кофеинэу хэлъыр нахъыбэ мэхъу.
Зилэпкъ-лъэпкъхэр узыхэрэр, лъыдэкIуае зи-
ешъохэ хъуцтэп.

IззэкIэ амалэу шаим иIэхэр

Нэхэр мэузыхэмэ
(плъыжьы хъугъэхэмэ)

* Шайуц шлуцIэмрэ уцышъомрэ
зэхэлъхэу стэчаным иптэкъонхэишъ,
къэжъорэ псыр акIэбгъэхъоцт, ащ
хэбгъэхъоцт шайджэмыхым
из санэу сэнашъхэм хэшIыкIыгъэр
(«сухое виноградное вино» зыфалорэм
фэдэ). Арэуцтэу бгъэхъазырэгъэр
зыуцъыгъэрэм юуж ар ибгъэхъоцт
рюмкэу зидиаметрэ нэхэм якIыхъагъэ
тIэкIу нахъ иным. Iанэм ыцыпэкIэ
ар бгъэуцунышъ, IэкIэ кыдэпIыгъэу,
пшъхъэ ууфэцт нэкур а псым нэсы-
ным фэшI. Гъогогъуи 10-м нахъ мы-
макIэу унэ ууныцIэмэ, кызытэпхы-
жъызы нэкур птхъакIыцт. Нэужым
нэр а псым кыыцыбгъапIэзэ, нэкур
бгъэзекIозэ, етIани птхъакIыцт.
Зулэрэ арэуцтэу пшIымэ, нэкум зи-
укъэбзыжъыцт.

Шъхъэузыр

джемыхышъхэм из шайуц те-
лътатагъэу), такъыкIи 10-м цыбгъэ-
тыцт. А шаим шъоуцыгъу тIэкIу
хэлъэу уешъомэ, шъхъэузыр цигъэ-
тыцт.

Чъылэ кыпхэхъагъэмэ

* Цыфэу лъэшэу чъылэ лагъэм-
кIэ «ерог» зыфалорэ шъоныр (ша-
им алкоголь хэтэу) лъэшэу дэгъу.
Шайуц гъэхъазырэгъаIэр зыхэ-
кIэгъэ шай стэчаным хэбгъэ-
хъоцт шайджэмыхым из конь-
якрэ ром джемыхышъхэрэ.
Ахэм ачIыпIэ хэбгъахъомэ хъуцт
аркъ гъэфэбгъэ джемыхы-
шъхытIу. Мыхэр зэкIэ дэгъоу зэ-
хэбгъэкIухъацтых. Грогым тIэкIу-
тIэкIоу ешъох, зэрэстырэу. Ау
зы стэчаным ебгъэхэу хъуцтэп.
Чъылэ лагъэр ащ псынIкIэу егъэ-
фэбжъы, гум зыпкъ итэу Iоф
ышIэу регъажъэ.

Телевизорым
бэрэ уеплъымэ,
шай бэрэ
уешъон фэе

Жъэжъые мыжъо узыр зIэхэм

* Жъэжъые мыжъо узым кыыхэ-
кIэу цэхэпс кIуапIэхэм мыжъом фэдэу
ахэхъорэ пытэхэм зацыуухъумэным
фэшI мырэуцтэу пшIымэ дэгъу: бгъэ-
хъазырэгъэ пчэи (березэ) тхъэпэ

IахъитIу, брусникэ тхъэпэ Iахъи-
тIу, цумпэ тхъэпэ IахъипIэ, бзы-
фым (липэм) икъэгъэгъэ Iахъиц ыкIи
шай шлуцIэ IахъитIу. Ахэр шайуцым
хэбгъэкIухъанхэишъ, къажъо пэтрэ
псыр акIэпIэцт ыкIи шаим фэдэу
уешъоцт.

Упшъыгъэмэ, витаминхэм
пкъышъолыр афэныкъомэ
(авитаминоз)

* Зэфэдэ Iахъхэу зэхэлъхъацтых
голубикэр (тхъапэхэри кIыгъоу), шайуц
шлуцIэр, лимоныр (ыкIышъо). А зэхэ-
гъэкIухъагъэм шайджэмыхым изыц
кыхэхъынышъ, ащ къэжъо пэтрэ псы
литрэныкIэу кIэпIэцт. Нэужым ащ
хэлъхъацтых мэ IэшIу кызыпыхырэ

зы гъоздикэрэ корицэ тIэкIурэ. Ар та-
къыкIи 10 — 15-м цыбгъэтынышъ,
голубикэр зыхэгъэгъэ Iахъиц е ащ
кыыкIэпIыгъэ псым цыц хэбгъэ-
хъонышъ, етIани такъыкIи 5 —
10-м уежэцт. Ащ фэдэу гъэхъазы-
рыгъэ шъоным кIуачIэ кыуэты, ви-
таминэбэ кыпIэкIэгъахъэ.

БгъэхъазырынIэ нахъ IэшIэхэу
джыри зы шыкIэ шъуцыдгъэгъозэн:
смородинэ шлуцIэм итхъэпэ кыпы-
чыгъэкIэ джемыхышъхыишъ (гъэгъу-
чыгъэкIэ — зы), шайуц шлуцIэу шай-
гъэмэ — зы), шайуц шлуцIэу шай-
джэмыхым изыпIэ. Тхъапэхэрэ шай-
уцымрэ зэхэгъэкIухъанхэишъ, къажъо
пэтрэ псыр акIэпIэцт (тызэшъоцт
шаир зэрэдгъэхъазырэрэм фэдэу).
ТакъыкIи 5 — 7-м ар цыбгъэтынышъ,
витаминхэмкIэ баи хъугъэ шъоным
уешъоцт.

Косметикэм зэрэщыбгъэфедэн плъэкIыштыр

НапIэхэр, начIэхэр мэпщыхэмэ

* Шайуцэу бгъэфедэгъахэм цыц тIэкIурэ
шатэмрэ зэхэгъэкIухъанхэишъ (3:1), пчы-
рэ чIыпIэхэм ащыпIэнышъ, тIэкIурэ теб-
гъэлыцт. Ишлуагъэ къэкIо шайуцэу пакет
цIыкIухэм арылхэм афэдэхэм псы стыр
акIапIэу тIэкIурэ цыбгъэтхэу, нэужым ащ
кыхэхъынышъ (мылэиш дэдэу) пчырэ
чIыпIэхэм а дзыоужыгъэр ателлхэхэмэ.

Нэгур нахъ укъэбзыгъэ хъуцт

* «Пигмент бжыгъэхэр» зыфалохэ-
рэм афэдэхэр нэгум иIэхэмэ, шайуц шлу-

цIэм фэдэу зы шайджэмыхышъхэм
изым псы стыр стэчан кIэпIэнышъ, бгъэ-
учылышъ. Мафэ къэс ащ фэдэ псыкIэ зып-
тхъакIы хъумэ, а «бжыгъэхэр» нахъ хэкIо-
кIэцтых.

Нэгушъор зэлъэнэу ригъэжъагъэмэ

* Ащ «ебэныгъэным» фэшI бзыльфыгъэ-
хэм бэрэ агъэфедэхэрэм ащыц шаеу цэрэ
лимонрэ зыхэлъхэр (ар шай кIуачIэ хъурэн).
Мафэ къэс ащ фэдэ шай литрэ, литрэу
ныкIорэ уешъоу пшIымэ, нэгушъор нахъ
шъабэу, зэцизэу мэхъу.

Пщэрыщэ хъухэрэм

* Цыфхэу ашхырэр нахъ макIэ
зышIы зышIоигъэхэм, бацэ амы-
шхыным фэшI, зичэзыу ихэгъум
ыпэкIэ шаим ешъохэмэ дэгъу. Ащ
угъэхэкIыгъэм фэдэу уешышъ, нэ-
ужым бэу пфэшхыжъырэн. Ау
узышхэхэрэм юуж шай уешъомэ,
гъомылапхъэр нахъ шIэхэу гъэт-
кIугъэнымкIэ ыкIи ихын онтэгъукIэ
алытэрэ лым, пцэжъыем, хъа-
джыгъэм ахэшIыкIыгъэ ихыныгъо-
хэм нахъ ишлуагъэ къахъэу пкъышъо-
лым хэхъанхэмкIэ ишлуагъэ къэкIо.

КъыомыкIун горэ пшхыгъэмэ

* АнэрапшIэу псы фэбэ стэчани-
тIум нахъ мымакIэу уешъонышъ,
зыкъэбгъэжъыцт жэкIоцIым удэлэ-
бэзэ. Нэужым шай кIуачIэ цэ тIэкIу
хэкIагъэу уешъон фэе.

Нарэхэр

— Iазэр, сишъхъэгъусэ ымакъэ
кыкIыжъырэн. Сыд сIэштыр?
— Пчэдыжым сыхъатыр плIым
кыыхэкIыжи еплI хъурэм.

Нарэр УдыкIэко Казбек кыит-
фигъэхъыгъ.

Народнэ медици-
нэм иамалхэм
ащыцхэу непэ
кышъулъыдгъэлэ-
сыгъэхэр кы-
шъушъхъапэхэ-
мэ, лъэшэу ти-
гопэцт.

НэкIубгъор
зыгъэхъазырэгъэр
ЖАКIЭМЫКIО Аминэт.

Ялофшлагъэхэр зэфыхьысыжьи́гъэх, ашӀэштхэм атегушылагъэх

БэмышӀэу Теуцожь районым щыц кӕуаджӕу Пчыхалыкӕуае цыф зэхахъэ шылагъ. Ащ илӕсӕу икӀыгъэм Иофшлагъӕу яӀэхэр щызэфыхьысыжьи́гъэх, чылагъохэр нахъ зэтэгъэпсыхьагъӕу шыгъэнхэмкӀӕ Иофыгъӕу зэфӕшъхьафӕу зэрахъштхэм щатегушылагъэх.

Пчыхалыкӕуае чыплӕ зыгъӕлорышӀӕжьи́плӕу Дыхъу Адамӕ зипащӕм цыф псӕу-упибл хӕхъ: Пчыхалыкӕуай, Каззовыр, Чӕтыукъу, ятӀонӕрӕ Чӕтыукъор, УСБ-р, Красненскӕр ыкӀи Кочиныр. Ахӕм унӕгъӕ 340-рӕ адӕс, нӕбгырӕ 1700-рӕ фӕдиз ащӕпсӕу. ХӕдзакӀохӕр зӕрӕхъхӕрӕр 1100-рӕ. Илӕсӕу икӀыгъэм чыплӕ коим ибюджет ахъщӕ фӕдӕу кыхьагъӕр сомӕ миллиони 4-рӕ мин 926-рӕ. Ащ щыцӕу ежъхӕм къахьыжьи́гъӕр сомӕ миллиони 4-рӕ мин 290-рӕ. Республикӕ бюджетым ахъщӕ Ӏӕпылӕгъӕу кӕафитӀупшыгъӕр сомӕ мин 468-рӕ.

Ащ ыуж Дыхъу Адамӕ ягугъу кышшыгъ илӕсӕу кы-зӕтынӕкӀыгъэм чылагъохӕр зӕтӕгъӕпсыхьӕгъӕнхӕм фӕшӀ Иофыгъӕу зэфӕшъхьафӕу зэрахъагъӕхӕм, кӕадӕхъугъӕхӕм, кӕадӕмыхъугъӕхӕм, шыкӀагъӕхӕр дагъӕзыжьи́нхӕм пае амалӕу кызыфагъӕфӕдӕштхӕм. Краснодар икӀӕу хы ШӀуцӀӕ Ӏушъом

екӀурӕ гъогушхом ычӀӕгъкӀӕ кычӀӕкӀӕу кӕутырӕу Каззовым кыдахъӕу арагъӕшӀышт гъогум ипроект зӕрӕхъазыр, федеральнӕ программӕм ар зӕрӕхъагъӕуцӕагъӕр, сомӕ миллиони 6-рӕ мин 600-рӕ ащ зӕрӕтӕфӕштӕр кыӀуагъ.

Пчыхалыкӕуае иурам шъхьа-Ӏӕу километрӕр метрӕ 650-рӕ зыкӀыхьагъэм асфалыт тыральхьагъ, сомӕ миллиони 3-рӕ мин 993-рӕ ащ тефагъ. КӀӕлӕцӀыкӀу джӕгупӀӕхӕр Пчыхалыкӕуае, Каззовым ыкӀи Красненскӕм, поселкӕу Чӕтыукъӕу ащагъӕпсыгъӕх.

Пчыхалыкӕуае иурам шъхьа-Ӏӕ ыбгъухӕмкӀӕ рекӀокырӕ каналхӕу псыуцупӀӕ хъугъагъӕхӕр Мыекъуапӕ шыпсӕурӕ якӀалӕу Лӕхъӕтыкӕу Аскӕр гъӕрекӀо аригъӕукъӕбзыгъӕх. Джыри фӕбӕ кызырӕхъӕу чылӕгъӕу урамхӕр грейдерхӕмкӀӕ агъӕцкӀӕжьи́штх.

— ТикъуаджӕкӀӕ тыфӕраз районым ипашӕу Хъахъмамыкӕу Азӕмат, — ыӀуагъ Дыхъу Ада-

мӕ. — Сыд фӕдӕ ИофыгъӕкӀи тӀӕпылӕгъу, ыналӕ ренӕу кыттет. Ащ ишыхъат сомӕ миллиони 2,5-рӕ зытефӕгъӕ мамыку Ӏзаплӕ зӕрӕтфаригъӕшӀыгъӕр. Джыри искусственнӕ кышшӕ зӀӕ футбол ешӀаплӕ тфаригъӕгъӕпсышт.

ТикӀӕлӕпугъӕу Лӕхъӕтыкӕу Адамӕ имылыкӕкӀӕ мӕшытым азӕнӕджаплӕ метри 8,5-рӕ илӕгагъӕу тыраригъӕуцӕагъ. Адыгъӕкӕлӕ икӀыжъхӕу Чӕтыукъӕу кӀожъхӕрӕр ыкӀи а лӕныкӕом кыкӀыхӕрӕр гъогу зӕхъкыплӕм къӕшхьымы, къӕсымы зычӀӕуцонхӕ бгъагъӕ Ӏутыгъӕп. Ащи автопавильонитӀу Ӏудгъӕуцӕагъ.

Мы лӕхъаным лӕшӕу аналӕ зытырагъӕтыштхӕм ащыц цыф псӕупӀӕхӕр чӕщырӕ зӕпнӕфыжъхӕ шыгъӕнхӕр. Ащ фӕшӀ гъучыч километри 4-м ехъу ащӕфыгъ. Мыш фӕгъӕхьыгъӕ Иофыгъӕохӕм язӕшӀохынкӀӕ ӀӕпылӕгъушӀу кӕафӕхъу ячылӕ кӀалӕу, электросетым ипашӕу Хъурӕе Адамӕ. Мы Иофым илӕ-

хьышӀу кыхьилъхьагъ якӀӕлӕпугъӕу Адыгъӕкӕлӕ щӕпсӕу-ми, кӀӕлӕцӀыкӀу санаториӕу кӕалӕу Псыфабӕ дӕт «Жъогъо-

сым ехъулӕу дашыхъашт.

— Типащӕхӕм лӕшӕу тафӕраз, — зӕхахъӕм кышшылауагъ ИофшӀӕным иветеранӕу Дыхъу Ерстӕм. — Хъахъмамыкӕу Азӕмат районым ипашӕу Иофышхохӕр зӕриӀхӕзӕ, уахътӕ кыхегъӕкышъ, ренӕу кытхӕхъӕ, кытфишӀӕхӕрӕми ягугъу Дыхъу Адамӕ кышшыгъах. Районым идепутатхӕм я Совет итхъаматӕу Пчыхалыкӕу Аюбӕ тичылӕ кӀал, ренӕу кытхӕт, тигумӕкӀхӕр ешӀӕх, фӕлӕхъкыштыр кытфешӀӕ. Ащ имыль-

жъыем» ипашӕу Гъыц Рӕмӕзанӕ. Ащ икъоджӕ гупсӕу Пчыхалыкӕуае чӕщырӕ зӕпнӕфыжъӕу шыгъӕным пае сомӕ мини 100 къаритыгъ.

Джащ фӕдӕу, кӕӕбзӕныгъэм ылӕныкӕокӀи ашӀӕштхӕр рахъухьагъӕх. Тракторӕу тележкӕ зыпышӀагъэм охътӕ гъӕнфагъэм тетӕу чылагъохӕр кыкӀухъхӕзӕ унагъохӕм хӕкыр аихышт ыкӀи дишъшт. Поселкӕу Красненскӕм шыпсӕухӕрӕр псӕу зашхохӕрӕр зӕрӕдӕми, а шыкӀагъӕр бӕрӕ пӕмылӕу зӕрӕдагъӕзыжьи́штми Дыхъу Адамӕ ягугъу кышшыгъ. Культурӕм иунӕ иджӕхашъуи зӕблахъушт, къоджӕ артистхӕм ящыкӀӕгъӕ шыгъынхӕри ащӕфӕштх. Ахӕм ахъщӕу атефӕштӕр кӕафӕзгъӕхъазырыштхӕм макъӕ арагъӕлугъ. Дыхъу Адамӕ тапӕкӀӕ зӕшӀуахышт Иофыгъӕу шъхьаӀхӕми ягугъу кышшыгъ. Гурыт еджаплӕм ышъхъи зӕблахъушт ыкӀи сабий 50 зыщаӀыгъышт кӀӕлӕцӀыкӀу Ӏыгъыплӕ 2014-рӕ илӕ-

ку кыхихи кӕхалӕм екӀурӕ гъогоу метрӕ 600 зыкӀыхьагъэм мыжъуакӀӕ тыраригъӕтӕкӕуагъ, электроэнергиери раригъӕцӕлагъ.

Джащ фӕдӕу зӕлукӕм кышшыгъушылагъӕх чылӕ ефӕндӕу Шъхьаплӕкӕу Казбек, ИофшӀӕным иветеранхӕу ХъокӀо Абубӕчыр, Дыхъу Чӕсӕбий, нӕмыкӀхӕри.

Зӕлукӕм гушӀогъӕу Иофи шытегушылагъӕх. Ар ыпшыӕкӀӕ зигугъу кӕтшыгъӕу якӀӕлӕпугъӕу, сыд фӕдӕ ИофкӀи Ӏӕпылӕгъӕу Лӕхъӕтыкӕу Адамӕ «Пчыхалыкӕуае ицӀыф гъӕшӀуагъ» зыфилорӕ шытхъуцӀӕр зӕрӕфӕусыгъӕр ары. ЗӕкӀӕри ащ фӕгушӀуагъӕх.

Къоджӕ зӕхахъӕм хӕлӕжъагъӕх, упчӀхӕм яджӕуапхӕр аратыжьи́гъӕх район администрациӕм ипашӕу Хъахъмамыкӕу Азӕматӕ районым инароднӕ депутатхӕм я Совет итхъаматӕу Пчыхалыкӕу Аюбӕрӕ.

НӔХӔЕ Рӕмӕзан.

Сыда кытщышӀырӕр?

Цыф лӕпкӕу дунаим тетым пӕпчӕ бӕз иӀ. Тӕри, адыгӕхӕмкӀӕ, ахӕм ташыц. Адыгабзӕр адыгӕ цыфым ыбз. Ар ным ибидзыщӕ кӀыгъӕу тӕ тпкыӕн-лынӕ кыхъхъагъ. АдыгабзӕкӀӕ ткъошхӕм, тигъунӕгъухӕм тадӕгушыӀӕ... Адыг. Адыгагъ. Адыгабз... Сыдӕу бӕмӕ уарагъӕгупшысӕра мы гушыӀхӕм, сыдӕу ба шъхъӕм кырагъахӕрӕр, сыдӕу ба гум къагъӕкырӕр! Тхъагъоба пчӕдыжъым уисабый уиныдӕлӕфыбзӕкӀӕ удӕгушыӀӕныр, уяӕн-уягъхӕм бзӕу кыпӀуальхьагъӕр бгъӕбзӕрӕбзӕныр!

Адыгӕхӕм егъашӀӕм жӕбзӕ чан дахӕ аӀулыгъ, ау ар къахӕнӕжьи́шт-къахӕмынӕжьи́шттым епхыгъӕу джӕнджӕшхӕр гум къӕхъх. Сыда арӕуштӕу зыкӀӕхъурӕр? Непӕрӕ тишыӀаӀӕ зӕрӕзӕхъокырӕм дакӀоу тиадыгагъи тиадыгабзи зӕхъокӀыныгъӕхӕр афӕхъух. Гукъау нахъ мышӀӕми, тиныбжьи́кӀхӕр абзӕкӀӕ гушыӀӕнхӕм теукӀытыхъхӕ фӕдӕу кыпӀшӀошӀы, сыда плӕмӕ кӕалӕу тызшыпсӕурӕм иурамхӕм уатехьагъӕми, еджаплӕхӕм уачӀӕхьагъӕми тыдӕкӀи шызӕхӕпхырӕр урысыбз. Сыда къӕхъугъӕр? Адыгӕ дӕсыжъба тикъалӕ? Ти-еджаплӕхӕм адыгӕхӕр ащӕджӕжӕхӕрӕба? Хъау, слорӕп сӕ урысыбзӕр хъӕтӕпмыхъ ашӀынӕу. Урысыбзӕр къӕралыгъуабз. Тисабыйхӕм ар ашӀӕн фае, амышӀи хъу-

штӕп, ау джыри зӕ къӕсӕлӕжьи́ны тиныбжьи́кӀхӕм абзӕ дӕдзыхы зӕрашӀырӕр зӕргукъаор.

Нӕбгырӕ мин пчъагъӕу, зичӀыгужъ егъӕзыгъӕкӀӕ зышъхъӕ изыхъжьи́гъӕгъӕ тильӕпкӕгъӕхӕу Ӏӕкыб къӕралыгъӕохӕм ащыпсӕухӕрӕм гъӕбылгыгъӕкӀӕ бзӕр къаухъумагъ, ясабийхӕм арагъӕшӀагъ. Тӕры адӕ? ЗичӀыгужъ шыпсӕурӕ адыгӕхӕм сыд кытщышӀырӕр?

Сӕ еджаплӕм кӀӕлӕгъаджӕу сышӕлажъӕ. КӀӕлӕеджӕкӀӕ цыкӀлухӕм уадӕгушыӀӕ зыхъукӀӕ, япӀорӕр кыагурыӀоу, ау Ӏӕпылӕгъунчӕу кыоплӕыхӕу, кы-зӕралӕштӕр амышӀӕу шытыхъ зыхъукӀӕ, гукъӕошхо мӕхъу. Сыда сабий цыкӀлум илажӕр? Лажӕ зӀӕхӕр ны-тыхӕу зыбзӕ дӕдзыхы зышӀыхӕрӕр ары.

Зы хъугъӕ-шӀагъӕ игугъу къӕсшӀы сшӀоигъу. БӕшӀагъӕп ар зыхъугъӕр. Сигуащӕ сымаджӕу чӕшым «Ӏӕпылӕгъу псынкӀӕм» сымӕджӕшым тищагъ. Врачӕу кытӕкӀолӕгъӕр ныбжьи́кӀӕ цыкӀу. УрысыбзӕкӀӕ «кыдгъӕпшыкӀутӀукӀӕу» тыдӕгушыӀӕ зӕхъум, адыгабзӕкӀӕ кыӀуагъ :

— Урысыбзӕр пшӀокъынмӕ адыгабзӕкӀӕ кӕало, нан, анахъӕу узгъӕгумӕ-кырӕр.

Ныо сымаджӕр къӕгушӀуи, «А сикӀал, сыдӕу укӀӕлӕ дӕгъу адыгыбзӕкӀӕ

огушыӀӕм», — ыӀуагъ.

«Адыгабзӕ ошӀӕ закъокӀӕ врач ухъуштӕп, нан», — еӀо ащ. Сыда ащ кы-ригъӕжьи́гъӕр? Тӕрзӕ, адыгӕбзӕ закъо ошӀӕкӀӕ врач ухъуштӕп, ау узӕрӕадыгъӕми ушыукӀытыхъажьи́ хъуштӕп. А кӀалӕм фӕдӕу «загъӕурысӕу» тхъапша тиныбжьи́кӀхӕм ахътыр? Сыд фӕдӕрӕ бзӕри умыгъӕфӕдӕу, урымылажъӕм, тӀӕкӀу-тӀӕкӀузӕ иамалхӕр «кӀосӕштх». Ар зӕкӀӕми кыдгъурыӀон фае.

НӕшӀукӀӕ уарегъӕплъы тиныбжьи́кӀхӕр дахӕу кызырӕрӕшӕохӕрӕм, тиадыгъ культурӕ икӕухъумӕн ялахъышӀу зӕрӕхалъхӕрӕм. Джа шӕн дахӕм кыгъӕу тыбзӕ икӕухъумӕни ялахъышӀу халъхӕм адыгӕ лӕпкӕым ыбзӕ шыӀӕшт. Мардж хъужьи́ных! **Зыч-зыпчӕгъӕу тызӕкӕожъугъӕт, тиунагъохӕм адыгабзӕкӀӕ ташыжъугъӕгушыӀ, тисабыйхӕм тыбзӕ аӀорӕль!** Сигупшысӕхӕм кӀӕух афӕсшӀы сшӀоигъу Бӕрӕтӕр Хъамидӕ иусӕ шыц пычыгъӕ:

Зыбзӕ дӕдзыхы зышӀырӕ цыфыр, О кыпфӕсӕшӀы зы дӕо закъо: Пфӕпшыныжьи́на нымкӀӕ учӀыфӕ. Пфӕшӕчыжьи́на лӕпкӕымкӀӕ хъа-кыыр?..

МЫГУ Анжӕл.

Адыгӕ республикӕ гимназиӕм икӀӕлӕгъадж.

**Сӕмӕркӕуӕм,
лакъырдым
якӕогъуп**

**Сыд уикъӕбар,
синабджӕжъужъ?**

Урамым шызӕлукӕагъӕх зӕныбджӕгуытӀу.

— Сыд уикъӕбар, Ахъмӕт? — еупчӀы иныбджӕгъу Сӕфӕрбий.

— Узӕрӕтеф.

— Сылӕуштӕу кыбгурыӀощта ар?

— СиӀофхӕр, анахъӕу сипсауныгъ ары. Дӕи сыкӕхъумӕ, «скорӕр» кӕ-кӀо, бырсыр унагъом кыизгъӕтаджӕм — полициӕр.

**Къысӕлӕ, тят, тыдӕ
щыса Исхъакъ?**

Исхъакъ дӕгъӕу ешъуагъӕу, шӕо-плӕауу урамым кырыкӀожьи́зӕ, кӕӕблӕчӕлӕм Ӏут тегӀысхъаплӕм теслӕжъым дӕжъ кыӀухъагъ.

— Къысӕлӕ, тят, тыдӕ щыса Исхъакъ?

— Олахъӕ уиӀоф мыдӕгъум, орыба Исхъакыр!

— Сӕ сӕшӀӕ сызӕрӕ Исхъакыр, ау сӕ сыолӕлӕу зыдӕшысыр кысӕ-плӕнӕу.

Ягухэлъхэр уахътэм дештэх

Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэ 2012-рэ илэсым илофшлагъэ изэфэхьысыжьын, 2013-рэ илэсым телъытагъэу пшэарылъэу илэхэм афэгъэхьыгъэ зэхыхъэ тыгъуасэ филармонием щыкIуагъ. АР-м и Лышхъэ ыкIи министрэхэм я Кабинет я Администрации ипащэу Владислав Федоровыр зэхыхъэм хэлэжъагъ.

мышыгъэр къыригъэкIугъэп. ТищыкIэгъэ кадрэхэм ягъэхъазырын, искусствэхэмкIэ кIэлэцIыкIу еджапIэхэр къэзыухыхэрэм сэнэхъатэу кыяхахырэу культурэм емыхыгъэу бэрэ къызэрэхэжIырэр, лъэпкъ кадрэхэр гъэхъазырыгъэнхэр пшэарылъэу шхъалэмэ зэрарышхы, нэмыкI юфыгъохэри кIалэтыгъэх. Зыхъэ Заурбий, Хъот Заур, Людмила Пузанковар, Къулэ Амэрбий, нэмыкIхэри къэгущыIагъэх. Зыхъэ Мэлайчэт къызэрэхыгъэщыгъэу, культурэм юфэу шашIэрэр пчъагъэхэм язакъоп къэзыгъэлабгъорэр. Пуныгъэр, лъэпкъ юфыгъохэр, мыл-

коу яIэр, нэмыкIхэри къыдэлъытэгъэнхэ фае.

Культурэм юф щызышIэхэрэм ялэжъапкIэ мы илэсым кIалэ-тыщт, кадрэу яIэхэр нахъ макIэ амышIхэу япшэарылъэхэр нахъ дэгъоу зэрагъэцкIэщтхэм пылты-щтых. Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхакIушынэ Аслъан, Правительствэм яшIушлагъэ зэхыхъэм къышалауагъ. Лъэхъанэу тызыхъатым пшэарылъэу шыра-Iэхэм, тапкIэ юф зэрарышхытым министрэм игуадзэу Шъэуап-цIэкъо Аминэт къагъушIагъ. Анахъ дэгъоу юф зышIагъэхэм шIухъафтынхэр афашыгъэх.

иколлегии изэхъысгъо хэлэжъэрэмэ апащхъэ къышIыгъэ докладым зэрэщыгъэунэфыкIыгъэу, 2012-рэ илэсым культурэм илофшIэхэр дунэе фестивальхэм, концертхэм, зэнэкъокъухэм ахэлэжъагъэх. Ансамблэхэу «Налмэсыр», «Ислъамыер», фэшхъафхэри Iэжыб хэгъэгухэм ащыIагъэх. Лъэпкъ театрэу Цэи Ибрахимэ ыцIэкIэ шытым С.-Петербург спектаклэхэр къышIыгъэлэжъагъэ-щтых.

Гъэхъагъэу шыIэхэм ямызакъоу, гумэкIыгъо зыхэлъ юфыгъохэри зэхыхъэм къышалауагъэх. Композиторэу Нэхэе Аслъан адыгэ культурэм и Дунэе фестиваль зэра-

Республикэм культурэмкIэ и министрэ иапэрэ гуадзэу Нафиса Васильевам министрствэм

АДЫГЭМЭ Я ИЛЭСЫКI

ТИЦЫФ ЦIЭРЫНОХЭМРЭ ЩЫIЭНЫГЪЭМРЭ

ТэгъэлъапIэ, тыфэгущIо

Тиреспубликэ иобщественнэ движениеу» Адыгэ Хасэм» инахыжъхэм ясовет зэхыхъэу щыкIуагъэм Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгеим ина-роднэ артисткэу Жэнэ Нэфсэт литературэмрэ искусствэмрэ тищыIэныгъэ чIыплэу щыраIэм иеплътIэхэр къащырилоллагъэх.

ТхакIохэм, композиторхэм яшIуагъэкIэ тимузыкальнэ искусствэ зызэриушъомбгъурэр, адыгэмэ ятарихъ, шэн-хабзэхэр цIыфхэм зэралъагъэIэсырэр Жэнэ Нэфсэт къыIотыгъэх. КIэрэщэ Тембот, Хъадэгъэлэ Аскэр, Жэнэ Къырымызэ, Яхъулэ Сэфэр, Бэрэтэрэ Хъамидэ, КIубэ Щэбанэ, ХъаткIо Ахъмэд, ПэрэныкIо Муратэ, Къумпыл Къадырбэч, Бэгъ Нурбий, Нэхэе Руслан, нэмыкI тхакIохэм ягушIэхэм атыхыгъэ оредэу аусыгъэхэм тимузыкальнэ культурэ къагъэба-игъ.

— 1953-рэ илэсым къышIу-ублагъэу Жэнэ Нэфсэт синэIуас, — кIелуатэ Адыгэ Хасэм ина-хыжъхэм ясовет итхъаматэ игуадзэу, кIэлэегъэджэ юфшIэ-ным иветеранэу Быжъ Сыхъат-бий. — Адыгэ кIэлэегъэджэ учи-лищым тыщеджыгъ. Пчыхъэзэ-хахъэхэм Нэфсэт ахэлэжъэзэ, мэкъэ дахэкIэ оред къызэри-юштыгъэр дэгъоу къэсэшIэжъы. Тхъабысымэ Умар, АндзэрэкIо Чеслав, Жэнэ Нэфсэт, нэмыкI-хэри зэгъусэхэу Ростов-на-Дону, Краснодар, фэшхъаф къалэхэм ащыкIорэ фестивальхэм щыт-

хъуцIэхэр къащыдахыштыгъэх. Театрэм юф щышIэ шIоигъоу ишIэныгъэ хигъэхъагъ. Артисткэ цIэрыло зэрэхъугъэм тырэгущо.

Гумыпсэф артисткэр тиобщес-твеннэ щыIакIэ нахъ гъэшIэгъон шыгъэным пылэ. Лъэпкъ театрэу Цэи Ибрахимэ ыцIэкIэ щы-тым, КъокIыплэм щыпсэурэ лъэп-къхэм искусствэхэмкIэ я Къэра-лыгъо музейеу Мыекъуапэ дэтым, Адыгэ Хасэм, нэмыкIхэм ащы-кIорэ зэхыхъэхэм къащэгущыIэ.

— Сигуапэу Жэнэ Нэфсэт ису-рэтэу сшыгъагъэр музейхэм къащагъэлабгъо, — еIо зэлъа-шIэрэ сурэтышIэу Бырсыр Абду-лахъ. — Ар искусствэм къыфэ-хъугъэ цIыф. Иорэдхэр зытетхэ-гъэ дискхэр къыфыдагъэкIыгъэх. Жэнэ Нэфсэт имэфэкI пае ты-фэгущIо. Инасып зыдилгъэгъу-жъэу псэунэу, бэгъашIэ хъунэу тигъэзетеджэмэ ацIэкIэ тыфэ-лэIо. Опсэу, Нэфсэт!

Сурэтым итыр: **Жэнэ Нэфсэт.**

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

ПэгъокIыгъэх

ИлэсыкIэр адыгэмэ зэрэхагъэунэфыкIыштыгъэм фэгъэхьыгъэ зэхыхъэу гъэтхэпэ мазэм и 21-м юфшIаплэу «Нанэм» щыкIуагъэр лъэпкъ культурэм итарихъ шIукIэ къыхэнэжъыщт.

Хы ШуцIэ Iушъом щыпсэурэ тильэпкъэгъухэр, Сирием, Тыр-куем, нэмыкIхэм къарыкIыгъэ хъакIэхэр, Адыгеим икIалэхэм, районхэм ялътIохэр Илэ-сыкIэм игъэмэфэкIын хэлэ-жъагъэх. Тэу Аслъан, Быр-сыр Абдулахъ, Нэгъуцу Ас-лъан, Шхъэлэ-хъо Аскэр, Шхъаплэжъо ГъучIыпс, Къулэ Мыхъамэт, МэщфэшIу Нэдждэт, Нэп-сэу Нихъад, Нэхэе Аслъан, нэ-мыкIхэр къы-щыгушIагъэх. А н с а м б л э у «Нартым» хэт-хэр, фэшхъаф-хэри мэфэкIым щыуджыгъэх.

Зэхъышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ юфхэмкIэ, Iэжыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редактор шхъалэр
ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр
МЭЩЛIЭКЪО Саид

ПшэдэжIыж зыхырэ секретары

ЖАКIЭМЫКЪО Аминэт

Редакциер зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшэдэжIыж зыхырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъаты-гъэр:
Урысые Федерацием хэутын юфхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэлары-шIаплэ, зэраушыхъа-тыгъэ номеры
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 4010
Индексхэр 52161 52162
Зак. 761

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00